KNIHY DO PŘÍRODY

Zejbrlík, Jedlička

PRVNÍ ATLAS HUB

jedlých a jim podobných jedovatých. Bezpečný průvodce a rádce na výpravách za houbami našich lesů. 4 vydání. S padesáti barevnými obrazy, kapesní rozměr, 200 stran. Váz. Kčs 60·—.

Zejbrlík, Jedlička

DRUHÝ ATLAS HUB

jedlých a jim podobných jedovatých. S osmdesátipěti barevnými obrazy, kapesní rozměr, 240 stran. Váz. Kčs 60·—.

Jedlička, Zejbrlík

LÉČIVÉ ROSTLINY

čtvrté vydání v tisku.

Jedlička, Zejbrlík, Marie Janků - Sandtnerová

LESNÍ PLODY

jejich sběr a zužitkování. Se čtyřiceti barevnými obrazy, kapesní rozměr, 208 stran. Váz. Kčs 30·—.

B. Starý, O. Zejbrlík

NAŠI MOTÝLI

103 barevné tabule s popisem motýlů, jejich housenek a návodem na zakládání a udržování sbírek. 2 vydání v tisku.

Mirko Vosátka

SKAUTŮV ROK V PŘÍRODĚ I V KLUBOVNĚ

Poutavá kniha činného junáctví - skautský vševěd v kostce. 232 stran, množství obrázků, Kčs 57·50

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ A KUCHARSKÝ
PRAHA II., SPÁLENÁ UL. 25

Na skladě u všech knihkupců.

MIRKO VOSÁTKA: ROWERSKÉ DOPISY

MIRKO VOSÁTKA

R S

ROWERSKÉ DOPISY

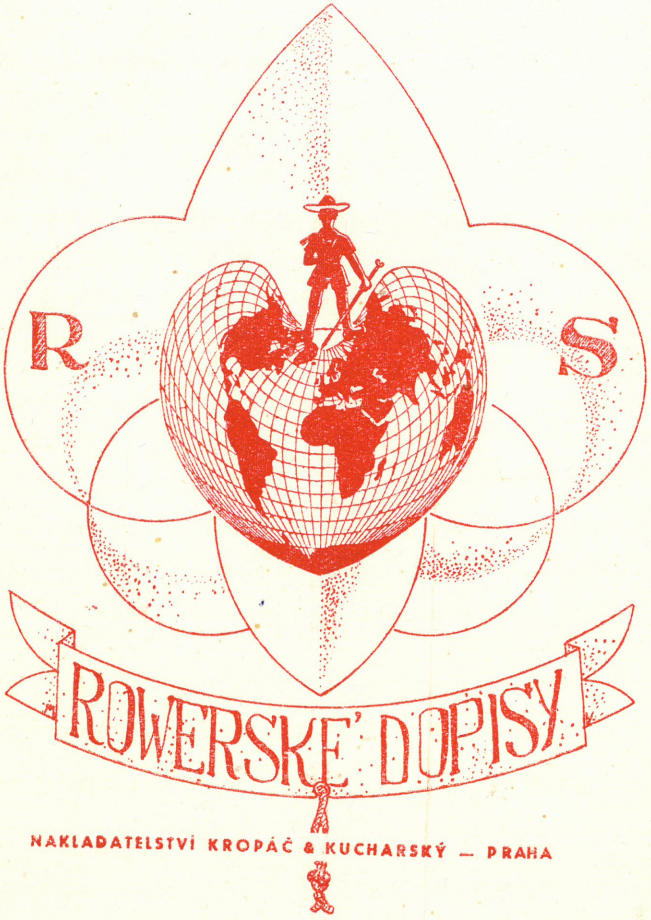

KROPÁČ A KUCHARSKÝ - PRAHA

Roverské dopisy

MIRKO VOSÁTKA

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ — PRAHA

Všechna práva vyhrazena.

Josef Kašpar

Mnohokráte bylo mi řečeno proč nepiši o rowerech, když mám s nimi tolik zkušeností. Proč jsem nepsal, nevím, až nyní. Sebral jsem několik dopisů, které jsem psával měsíčně nově založenému rowerskému kmeni.

Rowerem může být každý i když není organisován ve skautingu. Poutník na cestě života je každý člověk, jen, že někteří putují dobře, jiní špatně. Jedni jdou po vyšlapaném chodníčku se zábradlím po stranách, druzí slézají strmé skalní stěny, nebo se prodírají houštím lesa. Každý dle svého způsobu. V celku však jde každý za „lepším".

To „lepší" bývá různé, rowerům má záležet aby bylo „lepší" to jejich já. Bude-li každé sebemenší já lepší, bude celek lepší a toho je dnes nejvíce potřeba.

Poutníkům na cestě věnuji těchto několik listů.

V Praze 1943—46 *M. V.*

I.

Milý Slávku,

před léty býval jsi členem mého rowerského kmene, dnes zakládáš svůj rowerský kmen a žádal jsi mne, abych Ti napsal něco o roweringu. Tehdá, když jsi u mne začínal, byl jsi mladý chlapec, který jen bral a málo analysoval. Dnes, když musíš sám dávat, přemýšlíš, vybíráš a hledáš to nejlepší, které bys chlapcům dal. Vybral jsem Ti z mých zápisků a našeho kmenového časopisu »Poutník« několik listů, přečti si je a poznáš leccos, co jsi již mezi námi neprodebatoval, když jsi odešel konat řadovou službu do jiného oddílu.

Na posledním táboře seděli jsme jednou kolem táborového ohně a chtěl jsi, abych mluvil o skautingu. Pamatuješ se snad na přirovnání a klíčícím semeni. Na jaře počíná klíčit semeno žlutým klíčkem, který se dere mezi listím a suchou travou na světlo boží. Barva žlutá je barvou vlčat — těch nejmenších ve skautském hnutí. Pak klíček vystrčí zelené listy, tvarově nabývá oné podoby, které má míti rostlina, která tu klíčí. Barva zelená jest barvou skautů. Pak nastává vrchol vývoje rostliny, zahoří květ a pak rudý plod bobule. Červená barva jest barvou rowerů. Poutníků, kteří se vydali na pouť do života.

A zrovna tak, jak postupně jdou za sebou barvy těchto tří složek skautingu, tak se doplňují i jejich hesla.

Vlče má heslo: Naší snahou nejlepší buď čin — skaut pak: Buď připraven a rower: Služba.

Tedy spojíme-li to v celek čteme: **Naši snahou nejlepší buď čin, být připraven k službě.**

Při tom všem si musíme být vědomi, že každá veliká myšlenka jest v nebezpečí, že vyvolává napodobení, které často jest více méně podařenou karikaturou skutečnosti myšlenky a dle této karikatury soudí lidé na obsah myšlenky. Mnozí se opičí a opice vždy zaujmou více pozornosti než zadumaný marabu.

Tak i skautská hesla a jmenovitě heslo rowerů se vykládá všelijak.

Toto heslo přijali roweři v Anglii, když tam byli založeni ze štítu waleských princů, kteří toto heslo a s tím tři černá pštrosí péra přijali do svého znaku po bitvě u Kreščaku. Heslo »SLOUŽÍM« a tato tři pštrosí péra patřila hvězdě středověkého rytířství českému králi Janu Lucemburskému.

Program roweringu jest v podstatě S L U Ž B A a to služba: sobě, skautské jednotce, společnosti a lidství.

Jednou jsem Ti sice vykládal pojem těchto služeb, ale nebude na škodu, když to zopakuji.

Služba sobě znamená, že se musíš vzdělávat, pěstovat své já, budovat svou povahu. Tak, abys mohl čelit všem okolnostem, před které Tě postaví život. To znamená, pěstovat a zbystřovat svoji inteligenci, to znamená, učit se pochopit správně věc a posoudit ji, myslit jasně, jít po dobré cestě. Služba skautské jednotce značí, že rower je v oddíle pomocná ruka vedoucímu, že roweři jsou instruktory, činovníky oddílu.

Služba společnosti značí, že se snažíš ve společnosti, do které Tě posadí život, to jest ve Tvém zaměstnání, uplatňovat skautské zásady poctivé a čestné hry, zásady slušnosti a přímého chlapství. Znamená učit se žít s ostatními a pro ostatní, zapomenout často na sebe, potlačit docela svůj egoismus a ziskuchtivost. Postavíš se tak do služeb — ptáš se koho? Tož do služeb Tvých drahých, Tvé rodině nejdříve, Tvým známým, kamarádům, Tvé práci, zde buď loyální vůči Tvým úkolům, které si vezmeš sám, nebo Ti je někdo svěří. Tvé vlasti — tato Ti musí být nejdražší z pozemských věcí.

Služba lidstvu znamená, že rowering svým vlivem na lidi, jak uvedeno nahoře, rozšiřuje mezi lidi zásadu DOBRÉ VŮLE a poctivé práce pro zlidštěné lidství, kterého dnes je tolik třeba.

Služba, chlapče, je kruh, tajemný kruh přátel dobrého srdce a pracovitých rukou, spojených v jediný cíl — práce pro lepší zítřky naše, našich dětí.

Kdybys se mne nyní ptal, co jest skauting, řekl bych Ti toto: zdraví — úsměv — služba.

Ty jsi nečet naše čísla »POUTNÍKA«, tož přikládám Ti opisy několika článků na théma rowerská Služba, které napsali členové tohoto kmene.

Zde nejdříve článek Špalka: Služba.

Klepání na dvéře.

»Dále.«

Vejde mladý muž, pozdraví skautským pozdravem.

»Nazdar,« odpovídám. »Tak co bys rád?«

»Víš, bratře, já jsem slyšel . . . víš, tam u nás . . . víš já jsem také rower.«

»Hm,« odpovídám značně jednoslabičně. »Tak si u mně sedni.«

On si sedne, napřed slavnostně odkašle, asi má trému, pak si ale dodá odvahy a začne.
Líčí mi, jak to u nich bylo krásné před válkou, když měli rowerský kruh.
»Víš, my jsme chodili na výlety a tábořili a víš, ta legrace, na jablka jsme chodili a víš vůbec . . .«
»Hm,« odpovídám jednoslabičně po druhé. »To je hezké, že jste tak vyváděli. A co takhle rowerský program?«
»No víš, to ta jablka, my jsme byli jako starší, no a tak jsme byli roweři.«
»Ach tak, no to je opravdu krásné, že jste byli roweři, no a vůbec, co víš takhle o rowerské myšlence?«
»No víš, to my zas takhle ne to, my tuhletu praksi.«
»Hm,« odpovídám jednoslabičně po třetí, »tak byli jste vy rowery nebo ne?«
»Víš, byli, ale . . .«
»No tak dost. Víš člověče, co je to rowering? To není pára starých chlapů, které vyhodili z oddílu a kteří teď chodí na výlety a kradou jablka. To je kruh kamarádů, kteří pevně drží při sobě a věrně slouží rowerské idei. Víš, co je to sloužit? Sloužit znamená, najít si nějakou myšlenku, nějaký ideál a pro ten pak žít. Vše co děláš, je zaměřeno k tomuto cíli. Být rowerem znamená, být rytířem. Rozumíš? Tak a co bys si ještě přál?«
»Víš, já bych se rád dal k vám do vašeho kruhu.«
»To tedy můj drahý ne. Co ty jsi dělal, to nebyl rowering. Přijď sem za půl roku, uvidíme, co se dá dělat. Dnes rozhodně ne. Rowering je služba a ne maglais.«
Druhý napsal Kim: Služba.

Tvrdohlavost jest průvodním znakem člověka, mizivé menšiny lidí, kteří si nechají všechno nabulíkovat, o všem přemýšlí, mudruje a filosofuje.
Mám před sebou slovo SLUŽBA. Z ní to trochu tvrdě, to pod představou povinnosti i trochu poroučivě. Služba však není rozkaz a je nutno, jako smířlivou pomazánku, přidat k tomu slovo jiné. A to DOBRÁ VŮLE.
To znamená, že nesloužím jen proto, že jsem skaut, nebo rower, ale protože jsem především člověk, který má dobrou vůli, ale hlavně také iniciativu, něco pro všechny lidi učinit. Ne snad něco velikého světoborného — ideály stranou — ale být prospěšný v maličkostech, neboť právě v těch se projeví ta pravá služba, služba kolektivů.
Kdybych měl pokračovat v tomhle ideologickém kázání, prohlásil bych dále, že má být bez hmotné odměny. Dobrá, tak úplně a doslova to není.
Neříkám sice, že tu pětku, kterou ti nějaká venkovská milostpaní spolu s buchtou za celodenní ohýbání hřbetu dá, nepřijmeš — klidně, ale máš nádavkem ještě takové zadostiučinění a radostný pocit, že tu přec jen nejsi zbytečný, ba naopak užitečný a máš radost. A kdo má radost, má dobrou náladu a kdo má dobrou náladu a veselé srdce, ten se nikdy v životě neztratí a má to na světě mnohem lepší.
Třetí jest do Žirafy: Služba.
Rowerské heslo Sloužím — ano, ale nikde neposluhuji, neboť konám jen činy hodné skautské cti.
Komu sloužit? Především jako člověk lidstvu a jako rower skautské myšlence. Protože skauting je příprava pro život, záleží, jak se naučím tím zachová-

vati heslo SLOUŽÍM, abych mohl býti pořádným člověkem.

Většinu života na světě trávíme všedním občanským životem v zaměstnání, které jsme si zvolili. Tu plníme druhou část, a to služby lidstvu.

Pak se prohlubuje trochu obsah hesla a znamená všechnu dobrou a prospěšnou činnost i jednání. Protože poslání jednotlivce je býti prospěšným lidem a vrátiti tak více než v mládí obdržel, aby byl možný pokrok.

Abychom plnili své povinnosti lidstvu jak dovedeme nejlépe je nejsnadnější v povolání, které jsme si zvolili a tu heslo platí naprosto nezkráceně.

Dále přistupuje ještě **jak sloužím.**

Ano, jak. To je velmi důležité a nemůže si »jak« vysvětlovati každý po svém, aby mu to vyšlo. Hlavním obsahem jest zde odpovědnost a to lidem, sobě a Bohu. Kdyby každý člověk byl si vědom zodpovědnosti k sobě, a také se podle toho řídil, byl by život na světě daleko jednodušší. Přece vlastní svědomí, které nelze ošidit a kterému odpovídáme za každou činnost i za věci ryze osobní, neboť jako lidé máme právo míti v duši také svůj vlastní koutek, (ale právě tento), který má býti v nejlepším pořádku.

Mnohdy k službě nutno přidávati i oběť, obyčejně zájmů osobních pro zájmy celku. Tu vidíme, že přinášeti oběti je tak úzce spjato se službou, že tyto věci nelze oddělovati. Ještě zbývá jedna věc a to největší nepřítel všech lidí, tedy i nás rowerů a to je lenost.

Kdo tuto neumí přemoci, nemůže plniti heslo »slouží«. Všichni roweři by se měli snažit, aby lenost vymizela mezi nimi a mezi lidmi vůbec.

A konečně čtvrtý od Karkulue: Služba.

V kupé je šero a prázdno, kromě kuřáka v opačném rohu — nevšímá si mne a já jeho. Krajina v oknu ubíhá.

Časem se moje oči odvrátí od pohybu v okně do klidné prostory kolem mne a zrak můj upoutá oko cigarety mého spolucestujícího.

Napadá mne myšlenka, kdo asi je ten, který sedí naproti mně.

Jaký je účel jeho cesty? Je to obchodník, průmyslník, jedoucí za důležitým jednáním, nebo je to dělník jedoucí za svou prací a nebo cestuje za příbuzenskou záležitostí — za svými rodiči — za svoji ženou anebo je to turista a cestování je jeho zábavou.

Přemýšlím, přemýšlím též o sobě a napadá mi, jaký je asi můj vztah k němu. Možná že je to člověk, který je mi blízký i v mém myšlení — třeba se zaměstnává i podobnými myšlenkami jako já, anebo z části přichází na podobné problémy jako já anebo je to člověk, který je velmi vzdálen mým myšlenkám a v životě sedí na opačném pólu.

Je však mým bližním a proto i jemu patří moje myšlenky.

Tak jako druzí, každý svým způsobem — tak i já svým myšlenkám a tomu co cítím, dávám konkretní formy s větším či menším zdarem a úspěchem je tlumočit. To je moje služba k těm všem lidem a tomu člověku, který sedí v rohu mého kupé a sotva ví o mé přítomnosti. Ten, který třeba nebude nikdy přítomen mojí radosti — nebo věci, která vyšla z mých rukou a kdyby snad se stala ta náhoda a »můj« muž by se setkal, nebo byl stále v blízkosti mého světa a mého životního dění, čím bude více

přítomen, stejně jako všichni ostatní tomu, co jsem cítil svojí prací — tím krásnější byla moje služba jemu a všem ostatním. To je moje služba.

Tyto čtyři přiložené články napsali kněz, průmyslovák-výtvarník, posluchač strojního inženýrství a opět průmyslovák-výtvarník.

Lidé ze tří druhů lidských povolání, ze čtyř prostředí jejich rodin a dle toho jsou jejich názory na výklad slova SLOUŽÍM.

Každý si jej vykládá jinak, ale v jádru správně, jelikož vyhovuje poctivě jeho jáství.

To Ti pro dnešek stačí, přemýšlej o tom a napiš si, jak bys Ty vyložil význam slova SLUŽBA dle Tvého já a Tvého postoje k lidské společnosti.

Pozdravuj Budulínka a Reda.

Tisknu Ti upřímně ruku

Tvůj

Grizzly.

II.

Milý Slávku,

v předcházejícím dopise jsem Ti dostatečně pověděl o ideologii a teorii rowerství. Dnes Ti chci říci několik rad o tom, jak nutno organisovat práci rowerského kmene, aby ty, tak zvané referáty, byly podloženy také pádnými doklady a měly také vliv na práce celého kolektiva, vytvářející tak produktivní kmen.

Tento program jsem uveřejnil v předposledním čísle našeho POUTNÍKA a jest vzat z prakse rowerských kmenů, které jsem během deseti let vedl. Tož čti pozorně.

V praksi rozeznáváme dva druhy rowerských kmenů. Rowerský kmen vytvořený ze starších skautů jako junáckou jednotku a rowerský kmen vytvořený z rádců v odíle. Oba dva mají jednak úkol pomáhati vedoucímu oddílu ve vedení a jednak mají za úkol dávati starším chlapcům doplněk k junácké výchově.

Rowerský kmen oddílový zastupuje jednak oddílovou radu, jest to shromáždění rádců, kteří takto pracují v těsné spolupráci a mají také něco »svého«. Občas také rowerský kmen koná vlastní vycházky s programem, který cvičí rádce. Jest tedy rowerský kmen také stálým kursem pro rádce oddílu.

Práci rowerského kmene jsem v praksi dělil ve dvě skupiny.

A) Táboření, B) Zálesáctví.

Řekněme si nyní podrobně o jednotlivých skupinách.

A. Táboření ve vlastním slova smyslu:
   1. hledání vhodného místa (dříví, voda, nákup, spoje),
   2. typy stanů (přízemní, podsady),
   3. ohniště na vaření (táborové a výletové vaření),
   4. táborový kruh (totemy, hranice táboráků),
   5. tábořil zde někdo? Smazávání stop po sobě,
   6. táborové stavby (zpracování dřeva, uzle, jiný materiál).

B. Zálesáctví:
   1a) země:
      a) tvářnost krajiny,
      b) grafické znázornění krajiny — mapa, plán, náčrtek, pochodový film,
      c) půda — její druhy, kde se nejlépe táboří,
      d) voda — řeky, potoky, rybníky, mokřadla, prameny;
   2a) nebe:
      a) mraky — jejich typy, jejich význam, práce a řeč,
      b) meteorologie — zápisky, určování mraků, předpověď počasí,
      c) hvězdy — souhvězdí, orientace, astronomické práce a pozorování;
   3a) malí bratříčkové:
      a) způsob jejich života — hnízdění, brlohy,
      b) stopy — jak se pořizují odlitky stop, jak se stopuje,
      c) živé šperky — hmyz a rostliny, semena;
   4a) rostliny — zálesácká zelenina,
      b) léčivé rostliny — jejich sběr a sušení,

      c) rostlinná sociologie,
      d) rostliny a jejich význam pro kraj,
      e) krása malých, strom symbol, život;
   5a) stopujeme:
      a) stopy lidské — stopy obuvi, popis osob, povaha dle jejich vzhledu,
      b) značky — písma, značky ind. zálesácké, morse, semafor, symboly, grafické (církevní, různých sdružení, států);
      c) kultura — stavitelství, sochařství, malířství, jazyk, literatura, technika, hudba.

To jsou hlavní body rowerské činnosti.

Pro každý kmen jest výhodno, když každý její člen jest »specialista« v jednom oboru práce, na př.: kmen má svého: hudebníka, broučkáře, botanika-bylináře, geologa, meteorologa-astronoma, estetika atd. přírodního technika, houbaře . . .

Rowerský kmen může se jednak celkově soustředit na nějakou práci na př. geologickou, národopisnou, literární, osvětovou, přírodovědeckou, technickou (radio a televise), uměleckou, nebo jak již jsem řekl, má své odborníky.

V případě prvém rozdělí si program co nejpodrobněji a na nejširší základně svého základního oboru. Uvedu zde příklad pro »zálesáky-kytičkáře, broučkáře, kameníky, houbaře a zvířetníky« jak jsme je legračně zvali v mém RS kmeni.

Nuže program práce byl asi tento:

I. Udělejte si sbírku:
   a) mechů a lišejníků vašeho okolí, kraje,
   b) listů stromů a keřů (fotogr. keřů a stromů jaký mají vzhled v létě a v zimě),
   c) kůry, borky, pupenů stromů a keřů,

d) soupis všech památných a botanicky zajímavých stromů ve vašem okolí, kraji,

e) všech rostlin, které u Vás kvetou a to dle barvy květů: bílé, žluté, červené, fialové, modré, zelené a jiné barvy a vypočtěte, kolik která barva zaujímá %.

Podejte o svých pozorováních hlášení odborným časopisům.

II. Zapisujte si po celý rok přírodopisná pozorování: první květy, které jste našli jednotlivci nebo na výletů, listy, plody, semena.
První hmyz, přílet a odlet ptáků, probuzení zimních spáčů.

III. Pozorování krásy kraje. Pořiďte si sbírku fotografií, kreseb a maleb Vašeho kraje. Často se takové hodí jako velmi prospěšný propagační materiál.

IV. Udělejte si sbírku sušených nebo kreslených (kolorovaných), fotografií listů rostlin, květů a květenství, plodů, semen. Takové úlovky slouží často velmi dobře pro účely umělecké, dekorativní. Návrhy na látky, šperky, ozdobné předměty atd.

V. Studujte společný život zvířat a rostlin, buď jako dva celky navzájem se doplňující, nebo každý jako samostatný celek. A to: na louce, v háji, lese, potoce a rybníce, řece, tůních.
Čiňte si záznamy po celý rok, často si získáte zde bohatý materiál pro povídky, ba celé knížky.

VI. Udělejte si herbář, fotoherbář, malovaný herbář všech léčivých rostlin u nás rostoucích, nebo všech léčivých drog používaných v lékárnictví. Jak je sušíme. Sbírejte lidové názvy léčivých rostlin.

VII. Učte se na vozové cestě, pískovém lomu, jílovišti o tom, jak se mění tvářnost země, jak pracuje voda, slunce a vítr. Srovnávejte tyto »malé« úkazy s velkými v kraji.

VIII. Podívejte se do útrob země, jeskyně jsou bohatou studnicí nových zajímavých poznatků z geologie a paleontologie.

IX. Stopujte jako chodí: zvířata, hmyz, člověk. Pořizujte fotografie a kresby. Co vám poví silnice, pěšina, nový sníh, blátivá pěšina v lese.

X. Houby jsou třetí organickou říší. Mají ještě plno tajů, nutno je rozlišit. Které znáte houby, jak se připravují, jak by se dalo ještě použít hub (lékařství-penicillin atd.).

XI. Přírodní technika — patenty přírody ve velkém, malém a lidská technika. Vzájemný poměr a vztah obou světů, přírody a techniky.

V jiném kmeni, právě onom francouzském z Paříže, měli zájem jiný. Byli to stopaři kulturní. Uvedu zde jejich program, který však spojím ještě s programem tří jiných kmenů, jelikož jejich programy jsou jen specialisování onoho celkového kulturního.

Archeologie —

a) vykopávky — stará sídliště, hledání starých sídlišť,

b) výzkumy v jeskyních.

Umění a) architektura —

1. stavby v kraji — typy vesnic, chalup a statků,
— městské budovy,
— zámky, hrady, zámečky,

2. bytová architektura — starý nábytek,

— star. lidový nábytek,
— novodobý nábytek,
— ozdobné a užitkové předměty pro byt,
— zařízení bytů,

3. sochařství — fotografie a studie soch v kraji, umělecké, lidové pomníky, hřbitovy,
— kapličky, boží muka, jiná znamení,
— sochy na domech, zámcích, parcích zám.,
4. malířství — techniky malířství, rukopis malířů, kroje na obrazech. Lékař se dívá na obraz a hledá chorobu, zvířata, jak je vidí malíři, rostliny, krajina. Život člověka očima umělce.
5. lidové umění, zvyky, výrobky, písmáci, slovanské kroje, pohádky, písně lidové.
6. literatura — klasici národní, novodobé písemnictví, vlastní práce, kritika — divadla, film.

Na tento způsob možno pak za pomoci celého kmene, dle přání jednotlivců sestavit podobné programy pro všechny možné vpředu již částečně uvedené pracovní programy.

Jest dobré, když občas zavítá do row. kmene na pozvání odborník, který jim promluví trochu o jejich práci, prohlédne co vykonali, poradí, kritisuje. V celku row. kmen musí být v stálém styku se všemi kulturními korporacemi jak v městě, tak v kraji. Charitativní a sociální pomoc jest také velmi vděčný program pro kmen.

Program jednotlivých schůzek jest dvojí a to dle toho, jedná-li se jen o row. kmen, nebo RS-odd. radu. Zde uvádím ze svého deníku dva programy:

1. pro row. kmen — zápis přítomných členů:
povšechné věci, kam se půjde na výlet. admin. věci, referát »specialisty« stanovený na dnešní

schůzi, debata na referátové thema. Doporučuje se, aby občas referát přednesl skutečný odborník.
Přehled zpráv z tisku o našem prac. oboru.
Na př. jedná-li se o přírodovědce, zprávy z těchto časopisů.
Šálek čaje pro chuť . . . debata pokračuje.
Jednotlivci hlásí svoje záznamy z minulého týdne.
Zpíváme . . .
Hrajeme . . .
Ještě trochu vážně o příští neděli, svátky, zda půjdeme na tu neb onu přednášku, film, který má vztah k naší práci, nebo abychom se pobavili.
Co dělají ostatní junácké služby ve středisku?
Kde nutno pomoci?

Program druhý jest vlastně rozšířen o otázky oddílové, které se proberou na počátku schůze, nebo se občas, tedy jednou měsíčně udělá odd. rada jen pro věci oddílové a ostatní tři schůzky se věnují zájmům rádců.

Vycházky jsou buď tábornické, nebo doplněné a to jest převážně specielním programem. Vycházka jest vlastně možnost celkové, společné práce všech na společném zájmu. Práce během týdne jsou práce hlídek, nedělní výlet jest průboj brigády.

Tento program si uprav. To značí, vyber si jen ty body, které se Ti budou zamlouvat a pak po rozmluvě s chlapci rozdělte si práci tak, aby každý konal jednu pracovní buňku. Totiž byl referentem jednoho pracovního úseku.

Na př. Skupina stopování kulturního:
referáty:

1. stopař zálesácký — odborník ve stopování zvěře čtyřnohé i pernaté,

2. stopař erbovník — odborník ve stopování starých rodinných znaků, vyzná se ve vlajkách, znacích různých cechů, společností, znacích států, je i stopař grafik (zná různá písma: latinku, cyrilici, gotické písmo, glagolici, některé orientální písmo atd.),
3. stopař stavitelský — odborník v stavitelských slozích, ví, kde v místě působení kmene jsou ty které stavitelské slohy zastoupeny ve stavbách.
4. stopař bytový — odborník v nábytku všech dob a zařízení bytovém od dob nejstarších,
5. stopař obrazový — odborník v malířství (malířský dějepis),
6. stopař jazykový — zná krásu rodného jazyka a jeho literaturu,
7. stopař hudební — odborník v hudbě, jmenovitě hudbě rodné země,
8. stopař technický — má přehled o vývoji techniky v rodné zemi, jejím vývoji a dovede ukázat třeba cizinci nejdůležitější technické stavby v jeho domovině, nebo ví o technických zařízeních, které jsou plodem českých mozků a rukou, díla, která staví nesmrtelný pomník českému inženýrovi a českému dělníkovi.

Jak vidíš, chlapče, dá se takové prosté théma rozvinouti v bohatou a krásnou činnost, ze které mají bohatý zisk všichni členové kmene, ale i oddíl a všichni Ti, kteří jsou přímo i nepřímo zapojeni do pracovního okruhu rowerského kmene.

Tisknu Ti upřímně ruku, piš, co ještě potřebuješ.

Tvůj

Grizzly.

III.

Program schůzek rowerského kmene.

Na každé první schůzi v měsíci se stanoví pořad referátů a obsah schůzí toho měsíce. Na tabulce se zapíše, kdo kdy a jaký referát má.

Schůze 1.

1. Vedoucí kmene po krátkém proslovu, ve kterém stručně vytýčí body roweringu, přejde k otázkám organisačním.
2. Členové odevzdají přihlášky, vedoucí je rozdělí v družiny nebo hlídky specialistů.
3. Debata o tom, co má kdo rád, o co se zajímá, co by rád věděl. Vedoucí si zde přesně poznamenává jednotlivá přání. Doma je pak sestaví do celkového přehledu, do skupin a z nich vytvoří hlídky.

   Tyto hlídky spojí tak, že na př. do hlídky strojnické dá chlapce, kteří se zajímají o techniku. Do hlídky lesácké ty, kteří se zajímají o přírodu. Do hlídky samaritánské (bylináře, mediky, pracovníky sociální a charitativní). Hlídka umělecká sdružuje výtvarníky všech oborů. Hlídka rukodělná pak řezbáře, truhláře, lakýrníky, krátce zástupce řemesel. Hlídka historická pak ty, kteří se zajímají o historii, archeologii, palenotologii, etnografii, folkloristy a podobně.
4. Vedoucí přečte chlapcům z některé knihy nějakou kapitolu.

Na př. Carrel: Člověk tvor neznámý — a zahájí debatu na čtené.

5. Několik her pro postřeh a důvtip.
6. Kmenovým pokřikem se ukončí schůzka.
   Kmenový pokřik bývá ze začátku pokřik oddílu, ze kterého jsou chlapci, ale později si musí každý kmen vytvořit vlastní osobitý pokřik.

Schůzka č. 2.

1. Vedoucí oznámí chlapcům jejich rozdělení do hlídek.
2. Vysvětlení, co to jest referát.
   (Referát jest krátká zpráva, kterou má jeden člen ze kmene na schůzi z určitého oboru, na př. chemik o výrobě mýdel, fysik o rozbíjení atomů, lékař (medik) o ochraně proti nakažlivým nemocem, hudebník o konaném koncertě, literát přednese kritiku nějaké nové knihy, která vyšla na knižním trhu.
3. Oznámení, na jaké junácké činnosti oddílu nebo střediska zapůsobí kmen v rámci praktického plnění hesla SLUŽBA.
4. Pokračování v čtení a debatě.
5. Hra víš co nevíš?
6. Zpívání.

Schůzka č. 3:

1. Shrnutí poznatků ze služby při podniku oddílu, střediska a sice, co bylo dobré (programově, organisačně), a jak by se to mělo udělat příště. Poznamenat do zvláštního zápisníku nové nápady pro příští podnik.
2. Referát — debata.

3. Hlídka lesáků upozorňuje na probouzející se přírodu, co již vystopovali (co kvete) jak raší pupeny, kteří ptáci již přilétli.
4. Podrobnosti výletu.
5. Pokračování ve čtení — volná debata.
6. Úkol: napište svoje poznámky o tom, co se četlo a sice jako článek pro kmenový časopis.
7. Kimova hra s obrázky rostlin, kdo pozná více rostlin.

Schůzka č. 4.

1. Referát lesáků o výletě — přírodovědecká kořist (jak ji zpracovali) — ukáži přítomným.
2. Referát literáta o nové knize, která by mohla zajímat čtenáře a o divadle.
3. Referát umělce — o výstavách, které se konají. Domluveno, že v sobotu kmen navštíví jednu z výstav. Před návštěvou jim referent podá odborný výklad o umělci, který vystavuje. O jeho výtvarné technice a snažení.
4. Čtení článku na théma z minulé schůze: Kapitola z čtené knihy (úkol uložený na minulé schůzi).
   Debata o slohu jednotlivců a o zpracování námětu, o osobním stanovisku jednotlivce k námětu.
5. Vedoucí oznámí zprávu o chystaných závodech ve středisku. Promluví o proporcích a účasti kmene.
   a) služba při závodech,
   b) vlastní účast.
   Prolistuje, prohlédne zápisník »Co lépe«, zda někdy již takový závod nebyl a jak dopadl. Co nutno zlepšit a čeho vystříhat. Též ohledně výstroje, kterou je nutno vzíti s sebou.
6. Zpíváme — máme náladičku.

Schůzka č. 5.

7. Co se nám líbilo na výstavě a co ne. Kritika — učit se věcné kritice. (Debatu vedou referenti z umělecké hlídky.)
2. Jak to bylo s výletem a závody. Popis poznatků do »Co lépe«. (Debatu řídí vedoucí kmene.)
3. Filatelista hlásí nové známky. Upozorní na námět, jeho grafické řešení, práci ryteckou. Známka jako grafický a rytecký list.
4. Lesáci připraví na příští neděli výlet: Život v přírodě na jaře.
5. Strojníci hlásí o novinkách z jejich oboru.
6. Pokračujeme ve čtení knihy — debata.
7. Pějme píseň dokola, okolo stola . . .

Schůzka č. 6.

1. Umělci hlásí o nových výstavách — na které půjdeme?
2. Hvězdáři hlásí, že bude zatmění měsíce a vysvětlí, jak k tomu dojde. Trochu astronomie o měsíci (jeho oběh, horstva atd.).
5. Samaritáni hlásí jako svůj referát: První pomoc na výletě s praktickými ukázkami: obvazů, ošetření zlomenin, oděrek, tržných ran, transport raněných.
4. Pokračujeme ve čtení a v debatě.
5. Hrajeme hry veselé a hodně hlučné. Staří páni řádí.
6. Pokřiky hlídek, mohou být i legrační. Závod, kdo má podařenější pokřik.

Schůzka č. 7.

1. Lesáci ukazují svoje listy z herbáře, ve kterém jsou rostliny nasbíráné na předposledním výletě. Poví něco o květním diagramu.
2. Referát o barvivech rostlinných květů.
3. Jak se nám líbila výstava, kterou jsme navštívili.
4. Kam půjdeme do divadla? Jaké jsme kdo viděli filmy?
5. Umělci mluví o stavitelských slozích. Kam uděláme vycházku historicko-stavitelskou.
6. Víš co nevíš? (Otázky z umění.)
7. Zpíváme.

Schůze č. 8.

1. Vedoucí má referát o skautské ideologii. Trochu skautských dějin.
2. Prohlídka náčrtků a fotografií, pořízených na historicko-stavitelské vycházce. Zařazení do alba stavitelských slohů.
3. Debata o divadelním kuse, režii, inscenaci. Na příště: jaké bych k tomu udělal já kulisy?
4. Strojníci předvedou nový signalisační přístroj pro zvukové a světelné vysílání morseových značek. Amaterský radiopřijímač do kapsy. Vysvětlení zařízení přístrojů.
   Hlídka zhotoví pro každý oddíl střediska podobný sign. přístroj.
5. Pokračujeme ve čtení knihy s debatou.
6. Beseda při černé hodince.

Schůzka č. 9.

1. Geolog má referát o tom, jak je vytvořena krajina v okolí klubovny. Základní pojmy mapování. Plánek, pochodový film.
2. Hra: světové strany.

3. Literát referuje o nových knihách, čtení ukázek z nové poesie. Po přípravě vlastních básnických a prosaických výtvorů. Nejlépe popisy výletů a dojmy z nich. Takové literátní výtvory se dají do kroniky i s fotografiemi a kresbami z výletů. Tak se tvoří kmenová kronika.
4. Bylinář referuje, jaké známe léčivé rostliny a které v tom kterém měsíci sbíráme.
5. »Co lépe« opět na stůl. Středisko připravuje veliký výlet a slavnostní táborák. Příprava čísel pro táborák.
6. Předvedeme některé číslo.

Schůzka č. 10.

1. Vedoucí referuje podrobně o propracovaném programu výletu a táboráku. Zařazení navržených čísel k táboráku.
2. Vedoucí promluví o ohni, symbolu života a kamarádském kruhu.
3. Zpíváme: »Červená se line záře«, jako čtyřhlasý kanon.
4. Lesáci ukáží modely z dřívek sebou přinesených modelů táborových ohňů. Jak se hranice vyplňuje, aby vzplála bez kousíčku papíru.
5. Pokračujeme ve čtení — debata.
6. Vytváříme nové legrační pokřiky.

Schůzka č. 11.

1. Předvedou se jako na generální zkoušce čísla pro táborák. Sepíší »divadelní« rekvisity.
2. Geolog pokračuje ve svém referátě a připojí zprávu o složení půdy v okolí.
3. Lesáci mají referát: Jak rostliny ukazují složení půdy. Sociologie rostlin a její vztah k půdě.

4. Hmyzoznalec poví základní pravidla o sběru hmyzu. Ukáže svoje »nádobí«.
5. Umělci mají referát o kráse malých bratříčků: Šperky mezi květy a hmyzem.
6. Historik: Motivy z přírody v národním kroji — výšivky.
7. Volná debata.

Schůze č. 12.

1. Vedoucí probere průběh střediskového podniku a programu táboráku. »Co lépe« se opět doplní.
2. Lesáci ukáží několik uzlů a použití lana. Lana se prakticky použije v neděli na skalách.
3. Samaritáni: Jak dopravujeme raněné po skalách (teoreticky).
4. Houbař: Půjdeme na houby, základní věci o houbách a jejich sběru.

Schůzka č. 13.

1. Vedoucí referuje: Pojedeme na tábor. Příprava. Proberou se hlavní body táborového života. Služby, které převezmou členové kmene.
2. Lesáci mají referát: O křížení druhu rostlin, aby se získali noví jedinci (pokusy Mičurina).
3. Zoolog na téže théma, ale o zvířatech, hlavně chovných.
4. Bylinář: naše pochutiny a zálesácké koření.
5. Vedoucí dává úkol: Dejte do pořádku a prohlédněte oddílový a kmenový táborový inventář.
6. Několik her pro pobavení.

Schůzka č. 14.

1. Podrobnosti o táboře. Lesáci s vedoucím pojedou prohlédnout místo.

2. Jak budeme stavět stany, jaké podsady.
3. Umělci: hudební referát — základní typy hudebních skladeb. Ukázky na gramofonových deskách.
4. Výklad cyklu Má vlast.
5. Skautské písničky.
   Založí se »Špalíček«, kam se budou zapisovat skautské písničky, které se kde uslyší, i ty, které vytvoří naši hudebníci.
6. Historik dává stručný referát o památnostech kraje, kde bude tábor.

Schůzka č. 15.

1. Zpráva lesáků o jejich průzkumu na tábořišti.
2. Geolog: O poloze tábořiště, vodě, větrech-klimatu (mikroklima). Předloží plánek budoucího tábora.
3. Vedoucí referuje o různých podrobnostech, ohledně tábora.
4. Hlášení o inventáři.
5. Umělci předloží návrh na totem. Táborové pohlednice.
6. Vedoucí zopakuje deset přikázání dobrého táborníka.
7. Zpíváme.

Schůzka č. 16.

1. Lesáci připraví tabulku květin a hub pro skautíky oddílu, kterému budou pomáhat na táboře.
2. Zoolog: stopy zvěře a hmyz.
3. Připraví písničky, čísla k táboráku, ruční práce, výzdoba tábora, mátohy atd. Táborová tiskárna, táborový časopis.
4. Samaritáni: lékárna, cvičení v první pomoci.
5. Program celkového zájezdu kmene na tábořiště.

6. Volná debata na théma: Co jsme zapomněli promyslet.

Schůzka č. 17.

1. Debata kmene s členy oddílové rady (nejsou-li oni sami rádci a členy odd. rady), o věcech tábora. Co se zjistilo na místě: Zásobování, pošta, lékař, doprava — vlastní tábořiště.
2. Rozdělení podrobného programu pro jednotlivé hlídky a jejich činnost na táboře.
3. Prohlídka táborového inventáře. Balení některých věcí. Dokoupení toho, co jsme našli, že schází.
4. Černá hodinka — vzpomínky, jak to bylo na dřívějších táborech.
5. Zpíváme — musíme mít velkou zásobu písniček na tábor.

Schůzka č. 18.

1. Zrevidování přihlášek na tábor, zdravotní záznamy jednotlivců, finance.
2. Prohlédnutí programu, které vypracovaly jednotlivé hlídky pro svoji činnost na táboře.
3. Vedoucí mluví o poslání kmene na táboře.
4. Odevzdání příspěvku pro první číslo táborového časopisu »Táborový Pegasus«. Ustanovení redakční rady.
5. Volná debata.
   Činnost kmene na táboře (táborech) jako jednotlivci i jako celek.

Schůzka č. 19.

1. Vedoucí referuje a mluví o tom, jaké poznatky si přinesli z tábora.
2. Program pro příští období činnosti kmene.

3. Zařazení nových členů do hlídek dle jejich zájmů.
4. Redakce končí svoji činnost a odevzdává kronikáři všechna čísla táborového časopisu, jakož i dalších literárních a uměleckých výplodů svých členů.
5. Jednotlivé hlídky hlásí o své práci pro příští období.
6. Možnost specialisování celého kmene na jeden obor.
7. Vedoucího slovo: Pokračujeme v započaté práci.

Schůzka č. 20.

1. Jelikož se kmen rozdělil ve dvě větší složky: A. Lesáckou a B. Historicko-uměleckou, budou schůzky střídavě. Liché schůze budou lesácké a sudé historicko-umělecké.
2. Referáty obou vedoucích skupin o práci jejich hlídek.
3. Vedoucího výklad skautského desatera, jmenovitě bodu 3 a 10.
   K bodu 10 napíší chlapci otázky, na které chtějí odpovědi a to na lístky, které vloží do klobouku, čepice na stole. Vedoucí vytahuje namátkou jednotlivé lístky a odpovídá na tyto otázky. Nejlépe jest na takovou debatu pozvat lékaře nebo sexuologa, psychologa.
4. Debata: Chlapec a dívka.
   Jak se chlapci dívají na děvčata. Vzájemný vztah obou pohlaví — manželství.

Schůzka č. 21.

1. Lesáci chystají výstavku svých prací za první období činnosti v kmeni.

2. Referát o životě stromu na sklonku léta, Chemismu změny barvy listů.
3. Kimovka se jmény rostlin a hub dle obrázků.
4. Kdo to ví? Ukazují se kousky stromové kůry, mechy, plody a haluze. Hádá se, ke kterému stromu co patří.
5. Zpíváme.

Schůzka č. 22.

1. Historici připravují výstavku o své činnosti.
2. Referát o výstavách, které se konají v městě, něco o malířských barvách a malířských technikách. Jak se dívat na obrazy. (Pozvete, ať k vám promluví malíř.)
3. Kdo je to? Portrety nebo obrazy našich malířů — ve hře se hádá, kdo to namaloval.
4. Dává se úkol zjistit, jakého stavitelského slohu jsou budovy v okolí klubovny kmene, jaké jsou zde architektonické památnosti.
5. Význam rodového znaku a heraldika.
6. Čtení nějaké knihy — básně.
7. Volná debata.

Schůzka č. 23.

1. Lesáci ukazují výsledek své práce. V klubovně jest malá výstavka: herbáře, plastická mapa tábořiště, umění a výtvarná krása v přírodě.
   Zálesácké náčrtky: stromy, mraky, květiny, odlitky stop.
   Model tábora s typy užitých stanů. Fotografie ze života zvěře. Vzorky půdy. Chorobné zjevy na rostlinách, které se našly při táborových vycházkách. Literární zpracování některých poznatků pro odborné časopisy.

2. Prohlídka výstavky a výklad »specialistů«.
3. Volná debata.

Schůzka č. 24.

1. Historici a umělci vystavují: Kresby z tábora, různé náměty, různé techniky kreseb a maleb. Historicko-umělecké šetření na místě tábořiště. Fotografie a kresby památek, fresky, stavby, budovy, kroje, výšivky. Mapa hist. zajímavostí kraje, kde byl tábor. Rukodílné práce z tábora.
2. Prohlídka a debata.
3. Vedoucí shrne a zhodnotí výsledky prací obou skupin.
4. Krátká informace o chystaném programu střediska.

Schůze č. 25.

1. Referát: Rostlinná léčiva a léčivé rostliny. (Pozvete lékárníka.)
2. Receptář domácích léčivých čajů.
3. Referát o alchymii a astrologii.
4. Zpráva astronomické hlídky.
5. Lesák-stopař-voják, tento referát má vedoucí kmene.
6. Volná debata.

Schůzka č. 26.

1. Co jsme viděli u sousedů.
2. Referát: Baroko a lidové umění (ukázky nábytku, krojů, maleb, selských staveb.)
3. Referát: Stavba obrazu (ukázky).
4. Moderní hudba — výklad o vzniku jazzu — ukázky z gramofonových desek.
5. Moderní umění — různé -ismy. Revoluce v umění během XX. stol.
6. Debata pokračuje.

Schůze č. 27.

1. Rozdělení služby při dvoudenním podniku střediska. Program: závody a zkoušky ze stupňů junácké zdatnosti.
2. Vedoucího proslov o významu závodu brannosti.
3. Čtení Wolkerova skautského deníku.
4. Referát vedoucího: Velcí vojáci a skauti — skauting.
5. Zpráva o tom, co píší skauti z ostatního světa. Písemný styk členů kmene se skauty v jiných zemích.

Schůzka č. 28.

1. Umělci připravují akademii a mikulášskou zábavu.
2. Debata k tomu — volné návrhy »Co lépe«.
3. Referát: Co každý neví ze života rostlin — námluvy a svatby květin.
4. Jak uspořádám sbírku hmyzu a jak ji ošetřují a udržují v dobrém stavu.
5. Jak zpívají ptáci — ortnitholog předvede jejich hlasy.
6. Víš co nevíš z přírody?

Schůzka č. 29.

1. Podrobnosti o akademii. Návrh na její obdobu v ústavě pro sirotky, zmrzačené děti. Zde akademie spojená s nadílkou. Roweři dělají sv. Mikuláše s celým nebesko-pekelným ansamblem.
2. Rozdělení výstupů a přípravných prací pro akademii.
3. Organisace získávání dárků pro nadílku. Požádejte o spolupráci skautky: pletení vlněných věcí — rukavic, punčoch, svetříků, čepic, šití šatečků, panenek atd.

4. Umělci převzali výrobu hraček k nadílce.
5. Čtení z knihy a debata.
6. Zpíváme.

Schůze č. 30.

1. Referát, jak postoupil pro akademii slavnostní a akademii charitativní.
2. Lesáci referují o rybách našich vod a jak se chytají.
3. Příroda na podzim.
4. Volná debata, náměty na aktuální otázky.
5. Serviruje se čaj a hraje se na kytaru — zpívá.

Schůze č. 31.

1. Poslední referáty k akademii. »Co lépe.«
2. Soupis dárků a jejich balení do balíčků.
3. Návrh na společný večer rowerů a skautek, »abychom se lépe poznali a řekli si leccos o naší práci«. Jak, kdy a kde — debata.
4. Básníci mluví o přírodě. Pásmo veršů našich básníků — mající těsný vztah k přírodě.
5. Národní písničky o děvčatech.
6. Co se kde hraje a kam půjdeme.

Program výletů rowerského kmene.

Výlet č. 1.

1. Delší pochod. Vedoucí při tom zjišťuje odolnost a vytrvalost členů kmene.
2. Určování stromů dle jejich vzhledu, pupenů a kůry.
3. Po cestě má vedoucí možnost jít s každým chvíli a debatou zjistiti o co se zajímá, jaké má sklony,

názory atd. Navázat těsnější styk mezi ním a jednotlivými členy kmene.
4. Polní ohniště, uvaření teplého nápoje.

Výlet č. 2.

1. Účast na podniku oddílu a střediska.
2. Po skončení samostatný odchod rowerské jednotky domů. Delší cesta za soumraku. Orientace v neznámé krajině za špatné viditelnosti — večerní šero.

Výlet č. 3.

1. Výlet vedou lesáci — upozorňují na první květy, přízemní klíčky, rašící pupeny, jejich ornamentiku. Pořizují se kresby a fotografie.
2. Táboření — ohniště několika typů. Nejlépe po dvojicích.
   a) ohniště nováčkovské,
   b) zálesácký krb,
   c) ohniště příkopové,
   d) ohniště na sněhu, mokřadla (zvýšené).
3. Hra plížená a choďte zticha.
4. Volná debata o tom, co se četlo na schůzi, co koho zajímá atd.

Výlet č. 4.

1. Účast na závodech a) pořadatelská služba, b) přímá účast na závodech.
2. Samostatný odchod kmene — po cestě debata o průběhu závodu. Osvěžení jednotlivých příhod a poznatků.

Výlet č. 5.

1. Vycházka s programem:
   a) Lesáci sbírají rostliny, »Baví se s přírodou«.
   b) Historici informují účastníky výletu o zajímavostech kraje, kterým procházejí.

(Uměl. hist. památky v kostele, dějiny osady, hradu, kdo se ve vesnici narodil z významných lidí.

c) Samaritáni předvedou a řídí cvičení: Nošení raněných.

2. Vedoucí chlapce seznámí s popisem kraje, jednotlivé složky a typy krajiny. Hledání vhodného tábořiště.
3. »Létající divise« — dlouhý pochod rychlým tempem.

Výlet č. 6.

1. Vycházka na nějaký hrad, hradiště se stavitelskými památkami. Ve velkém městě vycházka vedená »umělci«: Památnosti našeho města s hlediska stavitelského a výtvarně uměleckého. Kreslení, fotografování a malování.

Výlet č. 7. (Noční.) Odchod v 23 hod.

1. Signalisování novým signalisačním přístrojem.
2. Noční pochod a orientace dle zpráv vysílaných signály od »velitelství podniku«, t. j. od vedoucího a hlídky s »vysílačkou«.
3. Sraz na určeném místě, o němž se dozví hlídky z přijatých zpráv.
4. Stavění stanů za tmy bez světel a co možná úplně tiše. Nejmenší hluk.
5. Odpočinek asi 2 hod.
6. Vztyk, za úplného ticha složit stany a opustit tábořiště.
7. Pozorování se probouzející se přírody (ráno od ½3. hod.).
8. V 9 hod. utáboření se u nějaké vody (potok, řeka, rybník), spánek, klid.

9. Odpoledne koupání a hry s míčem. Plavecký majdan ve vodě. Zachraňování tonoucích.

Výlet č. 8.

1. Geolog v terénu učí poznávat tvářnost kraje.
2. Kreslení panoramatických náčrtků.
3. Orientace, pochod dle mapy a busoly.
4. Úkol: popsat výlet. Popisy se předloží na příští schůzi.
5. Bylinář ukazuje již rostoucí léčivé rostliny.
6. Za pochodu zpíváme.
7. Tábořime: přístřešky s chvojí, trav, vřesu.

Výlet č. 9.

1. Dle pochodového filmu, který jim předá vedoucí při srazu, pochodují hlídky na neznámé místo, jehož polohu se dozví dle zpráv, kterou mají v obálce a musí ji otevříti na určeném místě a zde dešifrovat. Místo, kde se otevře obálka jest stanoveno na X hodinu a místě Z, kteréžto údaje jsou uvedeny u posledního bodu pochodového filmu.
2. Cestou nesmí být spatřena jedna hlídka druhou.
3. Na zvlášť označených místech dle filmu zjistí:
   a) kde je četnická stanice,
   b) úřadovna MNV
   c) lékař,
   d) velitel hasičů,
   e) kupectví, řezník,
   f) lékárna. (Vše poznamenají přesně do náčrtku dotyčného místa.)
4. Sraz na stanoveném místě. Hlídky odevzdají vedoucím svá hlášení.

5. Po obědě besední kruh a prodebatují se podrobnosti hlášení.
6. Hry s míčem, házení kamenim do terče, šplh po stromech. Terénní běh.

Výlet č. 10.

1. Účast na výletě střediska, kmen plní jemu svěřené funkce (zásobovatel, ubytovatel, instruktor her, pořadatel cvičení).
2. Účast na slavnostním táboráku.

Výlet č. 11.

1. Horolezecký výcvik na skalách (slézání skal, základní pravidla lezení).
2. Doprava raněných po skalách, vytahování z roklí, spouštění do roklí.
3. Cvičení s lasem.
4. Houbaření, a) sbírání hub, b) jejich určování.

Výlet č. 12.

1. Bylinář:
   a) ukazuje a sbírá zálesácké kuchyňské »koření« a pochutiny,
   b) předpisy, jak použijeme zálesáckou zeleninu a koření.
2. Delší pochod bez zastávky, pití a za naprostého mlčení.
   Jen vedoucí smí krátce dát povely o směru cesty. Nejméně 24 km bez přerušení pochodu zastávkou.
3. Utáboření, »vymluvení«, odpočinek.
4. Beseda kolem poradního ohně.
5. Jednotlivé dvojice, trojice — tedy kmen v rojnici — navrací se domů.

Výlet č. 13.

1. Lesáci jedou na tábořiště a zjistí:
   a) polohu tábořiště,
   b) kde je lesní úřad,
   c) jaký je hajný,
   d) kde je pošta,
   e) nákupní prameny,
   f) přístup od dráhy.
2. Ostatní mají práci v klubovně s inventářem pro tábor.

Výlet č. 14.

1. Práce v klubovně, příprava na tábor. Inventář se dává do pořádku:
   a) broušení pil, seker,
   b) prohlížení stanových dílců, lan a nádobí.

Výlet č. 15.

1. Zájezd kmene na tábořiště.
2. Plán, jak bude stát tábor (Jednotlivé stany a »budovy erární« na táboře).
3. Vedoucí jedná s úřady.
4. Chlapci na zvědech po okolí.
5. Společný sraz — výměna poznatků a odchod na nádraží (návrat domů).

Výlet č. 16.

1. Hlídky předvedou, jak si představují plnění svých úkolů na táboře.
   A. lesáci — vycházka na paseku s výkladem o životě rostlin a hmyzu, zvěře na pasece.
   B. houby a lesní plody,
   C. stromy, křoviny,
   D. ptactvo, zvěř — hlas, stopy, způsob hnízdění, brlohy,

E. vzhled kraje,
F. »Tábornická universita«, ohniště, stany atd.,
G. lano a motouz — uzle,
H. první pomoc.

2. Předloží vedoucímu ukázky svého učebného materiálu a předvedou způsob »přednášek«. Ostatní členové kmene a vedoucí tvoří posluchače.
3. Debata, co se musí opravit, co doplnit a co je dobré.

Výlet č. 17.

Několik výletů z tábora do okolí.

Výlet č. 18.

1. Vycházka na stará místa — oblíbené tábořiště.
2. Bavíme se o ženách.
3. Beseda o lečems.

Výlet č. 19.

1. Lesáci doplňují své přípravy na lesáckou výstavku.
2. Umělci »loví« kořist pro svůj »podzimní salon«.
3. Jedna skupina pomáhá druhé.
4. Táboření na břehu řeky — ohniště v břehu (není-li voda, tedy se táboří v staré cihelně, pískovně, aby se zde mohlo vystavět »ohniště v břehu«).
5. Hrajeme si, zápasíme a dovádíme ve vodě, nebo písku.

Výlet č. 20.

1. Ráno vycházka do musea nebo na výstavu.
2. Večer společná návštěva koncertu, divadla.

Výlet č. 21.

1. Společná návštěva přednášky (též možno chodit na celý cyklus přednášek).
2. Příprava výstavky — instalace v klubovně. (Lesáci pracují s vyhrnutými rukávy.)

Výlet č. 22.

1. Umělci chystají výstavku v klubovně.
2. Ostatní účast na výletě některého oddílu střediska.

Výlet č. 23. (Noční sraz v 22,30 hod.)

1. Astronomie, orientace podle hvězd.
2. Na tábořišti malý táborák s besedou, co jsme dělali a co máme ještě udělat.

Výlet č. 24.

1. Zájezd do sousedního města a návštěva u tamních rowerů.

Výlet č. 25.

1. Dopoledne volno.
2. Odpoledne čaj u vedoucího kmene, trochu společenského chování.

Výlet č. 26.

1. Účast na podniku střediska.
2. Krátká beseda po návratu v klubovně o průběhu dne.

Výlet č. 27.

1. Návštěva ovocnářské školy, velikého zahradnictví, botanické zahrady, vzorného školního statku. Návštěvu nutno napřed domluvit s vedoucí osobou navštíveného podniku. Domluvit se a požádat o odborný výklad a provedení podnikem.

Výlet č. 28.

1. Návštěva v klubovně junaček.
2. Společná debata o tom, co kmen chystá a o jakou pomoc žádá kmen junaček.
3. Podrobnosti o akademii, nadílce.

Výlet č. 29.

1. Návštěva junaček v rowerské klubovně. Roweři dělají hostitele.

2. Beseda o vykonané akademii oficielní a o tom, jak bude vypadat akademie charitativní a nadílka. Spoluúčast skautek.

Výlet č. 30.

1. Výlet jednotlivců se společným srazem na známém tábořišti.
2. Beseda kolem poradního ohně.
3. Pochod — nezapomněli jste na pořadová cvičení?
4. Cestou domů zpíváme, hvízdáme pochodové písničky.

Výlet č. 31.

1. Odchod první skupiny, která klade značky.
2. Odchod druhé skupiny, která ji stopuje.
3. Sraz — debata o stopování, co dobré, vtipné, co špatné, chybné.
4. V hloučcích domů. Vedoucí jde chvílemi s různými hloučky nebo jednotlivci.

Podniky rowerského kmene:

Rowerský slib.
Akademie oficielní.
Akademie charitativní.
Návštěva v nemocnici — veselé odpoledne pro pacienty.
Pracovní brigády v lese, poli (žně), pomocné práce při skládce brambor, uhlí.
Uvedené programy jsou pro práci na půl roku, další polovičku roku si musí již vedoucí kmene sestavit sám, dle toho, jak jeho kmen pracuje a na co se specialisuje.

Tvůj

Grizzly.

IV.

Milý Niky,

minule jsi mi psal, abych Ti pověděl něco o tom, jaký má být vedoucí rowerského kmene.
Předně musí mít čtyři prvky výkonného myšlení: vyrovnanost, vnímavost, organisační schopnost a povzbudivost. Je tedy výkonný a výkonnost znamená příznivý poměr k užitečné práci, nebo dosaženého výsledku.
K vynaložení energie »těžkou dřinu«, kterou někteří označují práci vedoucího, dovede plánováním a vyloučením zbytečné námahy, zlepšením pracovního tempa a postupu, zjednodušit a ulehčit si tu přece jen v jádře namáhavou práci vedoucího.
Je dále jeden z členů kmene, jako jeden rytíř z rytířů kolem Artušova kulatého stolu. Je spoluhráčem, starším kamarádem, zpovědníkem, důvěrníkem, »hybným duchem« kmene.
Členové kmene musí vyciťovat, že je to někdo, kdo je jako oni, ale který je přece v něčem převyšuje.
Postoj členů k vedoucímu kmene je kamarádský, někdy i chlapsky přímý. Zde v kmeni platí více než kde jinde zásada: Jeden za všechny a všichni za jednoho, a tím jedním je právě vedoucí.
Jeho kamarádský postoj k chlapcům jest zpevněn důvěrou, kterou oni mají k němu. On však musí mlčet. Pro něho, stejně jako pro kněze, platí zpovědní mlčenlivost. Co mu kdo svěří, uzavře v sebe,

je to jen mezi nimi dvěma. O každém členu kmene si vede »záznam«, nejlépe takový, o kterém nikdo neví a nikomu se nedostane do ruky. Zde si pořizuje zápisky:

a) povahové rysy,
b) vlohy a náklonost,
c) chyby,
d) na co »zabere«

a tak o každém jednotlivci.

Tento záznam musí být stále na výši, musí jej stále a stále doplňovat.

Nikdo, jen on sám, musí znát všechna ta »já«, která jsou v jeho kmeni.

Musí věnovat pozornou péči, každému chlapci zvlášť. Každého studovat, rozebrat a hledat to, k čemu se dá vést, upoutat k práci, přimět k lepšímu výkonu. Vedoucí je zahradník, pečující o květináče s různými rostlinami od sedmikrásy, slunečnice, brambořiku, pomněnky po protěž a orchidej. Učí se často od členů, někdy přímo, nikdo dnes není schopen ovládat vše, často pak nepřímo, odposlouchání slov při debatě s chlapci.

Všude jde první. Vede!

V rowerském kmeni nemusí znát hned na první pohled, kdo je vedoucí, ale musí být znát, když kmen jde do práce. Musí být v tábornické a skautské vědě odborník, pak ještě specialista v některé branži.

Jest režisér, který řídí orchestr »odborníků«, ale dovede i sám občas zadout na válečný roh a uhodit do bubnů až uši zaléhají, to když zahřmí do hříšných duší ve svém kmeni. To však musí být velmi vzácně. Hlas jeho polnice musí být jasný, čistý, vysoký, daleko slyšitelný.

V jeho výkonném duchu je sociální a morální element. Je to věc charakteru a temperamentu, stejně jako síly mozku.

Vedoucí dovede být stejně laskavý a citlivý jako je chytrý. Je organisátor a ví, jak přimět členy kmene k té či oné práci.

Neopírá své postavení tím, že stále mává v ruce vůdcovským dekretem, nebo se plácá přes levé nadloktí, kde na kroji má odznak vedoucího, a při tom vykřikuje: »Zde stojí VŮDCOVSKÁ AUTORITA«!!!! Je však silný, utká-li se s oposicí, ale nebojuje proti vlastním lidem. Naopak dovede je upoutat na sebe a udělat z nich nadšené spolupracovníky. Má postřeh, to značí, že je více než bystrý. To značí, že stále »stopuje«, hledá ideu, skutečnost, metodu, názor. Dovede pozorovat v nejvyšší míře. Sbírá poznatky a vědomosti stále, denně v každý čas a chvíli. Všímá si, čte, naslouchá, srovnává, myslí, chodí po světě s otevřenýma očima, ušima a srdcem. Myslivá část jeho mozku převládá nad gramofonovou pamětí.

Vedoucí je prostý vojín, tambor, polní kurát a pak maršál.

Je to práce ne lehká, vyžadující mnoho taktu, prozíravosti, značných vědomostí a poctivé práce.

On slouží z celého kmene nejvíce, jelikož slouží kmeni a myšlence roweringu v prvním sledu.

Pro vedoucího platí velmi dobře také poučka, kterou napsal generál Šnejdárek ve své knize: Co jsem prožil . . .

Zde píše:

> Poznal jsem, co voják může snést a co nemůže snést.

Velká chyba: — myslet, že voják nemůže a on zatím nechce,

Větší chyba: — myslet, že voják nemůže a on může,

Největší chyba: — protože křivda — myslet, že voják nechce a on zatím nemůže.

Služ svému kmeni tak dobře, jako jsi sloužil, když jsi byl jen prostý »voják« v mém kmeni G.

Piš opět až budeš něco potřebovat a pozdravuj chlapce.

Tvůj

Grizzly.

V.

Drazí chlapci,

nemohu se dnes zúčastniti naší kmenové schůzky, ale jelikož máme před rowerským slibem a to v předvečer svátku patrona skautů, svátku sv. Jiří, povím vám něco o tomto patronu moderních drakobijců. Listoval jsem doma v starých číslech POUTNÍKA a našel jedno číslo věnované tomuto světci — lépe řečeno symbolu skautingu.

Abych dlouho sám nemluvil, přikládám Vám několik stránek z tohoto čísla a to stránku 1—5 a na konec dopis, který mi tehdy také před slibem rowerským poslal Narcis, dopis o slibu, který vyjadřuje tolik ze srdce starého, pravého skauta.

Proto si jej přečtěte nejdříve, pak ty druhé.

... Nemohu se nezmíniti, jak na mne nyní, po tolika letech zapůsobilo slovo slib. Bude tomu letos plných 17 let, kdy jsem jako dvanáctiletý skautík na letním táboře na Dyji večer při ohni s pocitem slavnostního mrazení opakoval slova předčítaného nováčkovského slibu. Ještě dnes mi znějí v uších a mohl bych vyjmenovat kamarády, jak jsme stáli v řadě před vedoucím tábora, ještě dnes cítím mocný stisk jeho pravačky, kterým se cítím zavázán po dobu svého života.

Po letech jsem skládal přísahu na vojně. I na ni se mi dnes vybavují vzpomínky a opět si uvědomuji důležitost vztahu mezi skautským slibem a vojenskou

přísahou, jakož i význam skautské výchovy nejen jakožto složky předvojenské výchovy, ale i výchovy poctivého a spolehlivého jedince.

Těším se proto z toho, že ve Vašem kruhu bude mi dána příležitost připomenouti si znovu ideály, jimž jsem již dvakráte slíbil věrnost a tak se ještě více utvrditi v plnění tohoto slibu. Po šesti letech plných válečného zla, přetvářky, lži, podlosti a surovosti německého prostředí, bude připomínka vyšších, krásných a pravdivých cílů hojivým balsámem pro otupělé nitro.

Srdečně Tě zdravím a těším se na velikonoce

n a s h l e d a n o u

Narcis.

Skautský patron — svatý J i ř í.

Žádné chlapecké srdce nemůže zůstat klidné, když se mu před očima zjeví z t e p i l ý z j e v tohoto rytířského jinocha v rosné svěžesti mládí. Jezdec slitý v jedno se svým koněm. Svalnatý zápasník s oštěpem rytířským, se svalstvem jemně modelovaným na pružném těle. V í t ě z nad saní a drakem, svíjejícím se u jeho koně pod kopyty. Malíř M a r t o n volil právě tuto postavu rytířského světce k výzdobě n á d h e r n é knihy Tihamera Totha, kde tento veliký vychovatelský genius uložil skautské zkušenosti nasbírané u táborových ohňů m e z i s k a u t y. Aby zdůraznil a podtrhl onen strašný zápas s drakem v á š n ě a t ě l e s n o s t i, který drtí, polyká a hltá právě tuto naši líbeznou mládež v jejich

nejkrásnějších letech, dal Marton své postavě rysy s v a t o j i r s k é.

Tento drak pod oštěpem sv. Jiří by mohl míti různá jména. Prostřednost, lenost, bezcharakternost, nesvědomitost, ulejváctví, sprostota, nemravnost, bezcílovství, lehkomyslnost, neujasněnost, nestatečnost, vyžírka, darmošlapství, alkoholismus a jak se často mezi mladými to všechno jeví . . .

Mne zajímá u postavy patrona s k a u t ů - J u n á k ů předně jeho technická výzbroj a zručnost v zacházení se svou zbraní . . .

A pak jeho v n i t ř n í k r á s a, která se zrcadlí v jeho dívčí téměř tváři silných charakterních rysů (mám na mysli zvláště typ svatojirský, jak jej stvořil Josef M á n e s na nesmrtelném díle hradeckého praporu). S l o v a n s k ý svatý Jiří ve stínu slovanského českého Ř í p u.

To je to, co p o t ř e b u j e dnešní J u n á k. To je to, co chce sám Baden Powel svou skautskou theorií. Řek říkal K a l o s kai a g a t h o s a z toho vzniklo ono nádherné slovo praktické filosofie řecké K a l o k a g a t h i a. Krásný a dobrý. Být krásným, to je vnější technické. To je onen ideál nádherného, askesí propracovaného těla v tělocviku a sportu. Těla vláčného a zdravého. Hýřícího zdravým proudem krve uzavřeným v srdečních kataraktech denního pulsu bez p o r u c h y. Odkaz této krásy v tváři oduševnělé, prodchnuté vnitřním žárem vůle a odhodlání, mládí technicky zručné v zacházení se vší zbraní a každým potřebným nástrojem k uhájení vezdejšího života. Mládí vzdělané úměrně a harmonicky ve všech potřebách moderního dění. Mládí

obezřelé, rýsující svýma zpytavýma očima velký obzor světového zápasu.

A k tomu zvláště u našich křesťanských hochů to vnitřní duchovní »to agathos...«, to dobré kat exochén. To svaté, co září z aurely sv. Jiří. Základ zákona Božího, který je tak zřetelně promítnut do desatera zákona skautského, to velikonoční, co právě velikonočním týdnem jásá v neutuchajícím Alleluja u opuštěného hrobu Ježíše Krista. Jistota spásy v duchovním. Jistota oživení mrtvého ve věčném. Ono vidění Božího Království na zemi prodchnuté skutečností všeobjímající lásky z Poslední večeře. Ono slunce eucharistické, které svým světlem prozařuje každý zapomenutý koutek jak duše, tak světa.

To je patronační symbol sv. Jiří. Světce nad řadami moderních Skautů-Junáků.

Vivant sequentes eum.

Šedý Balů
M. K. Klement.

Vaše radost, že na místě, kde je srdce českých zemí, kde stojí hrad a katedrála a ostatky prvního českého světce-rytíře, stojí též prastarý chrám patrona skautů, stojí tam triumfující socha — svatého Jiří.

Je to — jak praví nabubřelí hypervědci — světec legendární. — A proto i když si z dějinných dat životních neodnášíme více, než že žil — a že byl mučedníkem, přece tato skutečnost je pro nás důležitou.

Být mučedníkem znamená, ztvrdit svou víru, své přesvědčení, svůj život a své jednání podle vzoru Ježíše Krista, krví. Moci ovšem vydat krev za Ježíše

Krista není tak jednoduché. Aby někdo mohl sledovat svou víru na tolik, že dá za ni krev — musí mít hodně síly. Síly, kterou si získá pouze denní vědomostí a prací v denních sebezapřeních a v denních dobrých skutcích.

A proto všechny legendy o sv. Jiří, ač dějinně nepravdivé, myšlenkově přinášejí ve své symbolice mnoho pravdy. Dílo zabití draka, není to náš denní boj o charakternost, o pravou lásku k bližnímu a o desátý bod skautský především?

A proto, tento patron a světec malých a dobrých skutků; tento ochránce boje za čistotu; příklad rytířství, který vedl svou ochranou celou křesťanskou Evropu v jejích nejvznešenějších bojích, nám není pouhý symbol vítězství jara — jako snad někomu. Zůstane nám nadále patronem, ochráncem pravým naší práce, aby se zase všude uplatnilo, že silný chrání a slouží všemu, co je slabé — a že člověk vzrůstá v sílu pouze věrností v nepatrných věcech.

Amundsen.

Na svatého Jiří lezou z děr hadi a štíři.
Do Jiřího tráva neroste, kdyby jí kleštěmi tahal,
po Jiřím roste, třeba ji palicí zatlouk'.

Lidová pranostika.

Není tomu dlouho, co jsem mluvil s jedním skautem z bývalé Pětky o dnešním skautingu. Říkal mi, že si mě v Pětce vždy představoval jako rukáv s Lvím skautem a plný odborek. A že to bylo něco úžasného pro něho, na co se díval s obdivem a tužbou, aby toho také jednou dosáhl. To prý dnes chlapci necítí.

Skauting je prý »řemeslo«. Ano, jest to řemeslo, které se nedá naučit z knih ani nahltat v kurse, ale pracně a časem »vyučit« v oddíle u »mistra« vedoucího, starého skautského praktika.

Ano, skauting není papírová věda, je to řemeslo, nebojme se toho výrazu »válečnické řemeslo«, které se vyučuje mladý válečník u starého. Skauting je válečnictví o nové lidství.

My skauti máme za patrona sv. Jiří, bojovníka se saní, která symbolisuje špatné stránky lidství. Vyučme se dobře našemu »řemeslu« válečníků za lepší lidství, aby již nemuselo lidstvo s těžkými ztrátami bojovat proto se saněmi, jaké se rozlezly po světě v posledních uběhlých létech a které požíraly lidi na miliony ze zvrhlé rozkoše, ze satanské zvůle. My skauti musíme pevně svírat korouhev svatého Jiří a být hodni jeho symbolu-bojovníka, bojovníka za lepší já, lepší společnost — lepší lidství.

Mirek.

V českých dějinách máme také svého velkého Jiřího, je to náš král Jiří z Poděbrad, který se snažil již dávno o sbratření národů a před jeho rozšafností, lidskostí měli úctu i ti, kteří se tehdá s pohrdáním a hnusem dívali na ten odpadlický husitský národ, který vyvstal ve střední Evropě a plamenem zažehnutým u Kostnice rozsvítil pochodeň boje o lepší, spravedlivější lidství.

Proto nemusíme si brát jen sv. Jiří z Kapadocie za svého patrona, ale přiřaďme k němu i našeho Jiříka z Poděbrad.

Sv. Jiří je symbol člověka, lepšího člověka, bojujícího proti všemu lidskému zlu, o jeho mravní ozdravění.

Že program rowerství je stále aktuální vysvítá i z řeči pana presidenta Dr. E. Beneše, kterou pronesl dne 15. července 1946 v Olomouci.

Zde pravil:

O č n á m p ů j d e a o č n á m j í t i m u s í.

Na tuto otázku odpovídá pan president v řeči k Olomouckým:

O to, abychom našli cestu z tohoto zmatku, abychom vybudovali aspoň svým dětem nejen lepší existenční, ale především lepší mravní budoucnost. Je to úkol těžký; musí však býti bezpodmínečně zvládnut, nemá-li lidstvo skončit v nové a ještě hroznější katastrofě. M r a v n í o z d r a v ě n í d n e š n í h o č l o v ě k a je však otázkou dlouhé a trpělivé práce. Půjde v podstatě v posledních důsledcích o zrození nového člověka, o vytvoření harmoničtější lidské osobnosti s rovnováhou citu a rozumu, osobnosti s č i s t ý m p o k o r n ý m s r d c e m a o s v í c e n ý m r o z u m e m. Bude to člověk skromnější vědomě a dobrovolně se podřizující zákonům humanity a lidské sympatie.

B o j o n o v é h o č l o v ě k a.

Prvním stupněm ke sjednání nápravy je jasné a úplné uvědomění si stavu, v němž se dnes nacházíme a plného pochopení stavu, jejž provedením přerodu chceme uskutečniti.

Druhým stupněm pak je vědomé působení, zlepšení dnešního stavu, výchovu školní a výchovou dospělých a přebudováním k novému životu toho, co nám nevyhovovalo. Institucí sociálních a hospodářských

nového druhu, jež budou výrazem této nové morálky, tohoto řádu, dále vytvořením institucí pro zachování světového míru uvnitř i navenek. A hlavně důsledným a neochvějným prováděním této nové politiky, která znamená — buďme si toho vědomi — tvoření nového sociálního, hospodářského a mravního řádu, nového demokratisujícího a socialisujícího řádu pro člověka dneška nové historické epochy evropské a světové. Je jasné, že se musí počítat s tím, že tento boj o nového člověka bude dlouhý.

Zde máme my, českoslovenští roweři, svůj program na několik let. Nezapomínejte na tento program nikdy a veškerou svoji práci v novém státě usměrňujme v tomto duchu. Nad tím se trochu zamyslete chlapci, než půjdete k rowerskému slibu.

Také chlapci udělejte svoje starorytířské vigilie a zpytujte své já. Nebude Vám to na škodu zalézt někam do ticha a věnovat chvilku jen sobě. Podrobit sám sebe kritice, trochu vážit svoje konta má a má dáti. Zamyslit se, co jsme dosud udělali a také nad tím, co hodláme udělat. Věnovat chvíli rozboru svého nitra a jeho postoje k okolnímu světu. Ono i později v životě jsou takové chvilky velmi dobré, přinesou člověku často posílení, vzpruhu, vyjasnění a novou chuť k životu.

Samota jest přepych, ale přepych, který léčí, je-li dobře užíván, zvláště samota v přírodě. Tábořit sám v lesích, na horách, to vyváží více než číst přeučené filosofické knihy. Člověk musí umět nejdříve účtovat sám s sebou a vědět jaký je, aby mohl účtovat konta těch druhých.

Až půjdeme pozítří do našeho údolí, abyste tam složili slib, tu se vás budu na leccos ptát, co bude zavazovat a mějte připravenou jasnou a pevnou odpověď.
Směrnice pro dvoudenní tábořeni víte, na shledanou na konečné jedenáctky.
Tisknu Vám všem ruku

Bí-Pí

Grizzly.

VI.

Milý Slávku,

nedávno jsme mluvili o tom, jak rozdělit práci členů v kmeni. Mluvili jsme o tak zvaných specialistech. Specialisté — to slovo zní trochu divně, ale v rowerském kmeni je důležité.

Specialista je každý, kdo se zajímá, nebo hoví nějaké věci.

Máš třeba kmen složený z chemika, strojníka, obchodníka radiovými přístroji, malíře, žurnalisty, profesora přírodopisu, úředníka (takto fandy z cechu tichých bláznů).

Zde máš tedy specialisty: chemik pro otázky z chemie, strojníka pro otázky týkající se strojů, malíře jako uměleckého referenta, profesora přírodopisu jako lesáka.

Ti chlapci vytvoří hlídky, ke každému přidáš jednoho nebo dva, kteří mají stejné zájmy a celý hlídkový aparát »referentů« může se rozejet do práce. Specialisace je věcí velmi dobrou, osvědčenou.

Často se stane, že někdo má svého koníčka tak dobře osedlaného, že jest v tom odborník. Máš pak třeba lékaře jako odborníka »Mediciny« a »Hudby«. Strojníka jako »Strojaře« a »Hmyzoznalce« atd. Tím lépe.

Jeden dovede dělat za dva a rower musí umět dělat za tři i deset. Nauč pak chlapce skautským disciplinám, aby i v tom byli specialisté, jako: signalista, ku-

chař, stopař, táborník, lanař, zákopník, besedník atd. Ty jako vedoucí můžeš být také odborník, ale hlavně ve skautských otázkách. Buď u chlapců stále větší zájem o věc. Dávej jim praktické rady, jak možno jejich znalosti využít pro celek. Oni uvidí, že »koníček« se stává užitečným tahounem, budou pracovat ještě radostněji.

Snaž se, abys v kmeni měl zastoupeny všechny disciplíny:

umění výtvarné všech složek — technika,
filosofie — přírodní vědy.

Tak získáš malou encyklopedii, kde místo knih jsou živé gramofony a místo desek poznatky, které členové stále získávají a doplňují. S takovými stále »klukovskými«, t. j. zvídavými specialisty můžeš udělat velmi mnoho. Tož dej si »živou encyklopedii« do pořádku a s chutí do práce, která bude zajímavá a prospěšná.

Pak má kmen právo na trvání.

To jen tak krátce o specialistech. Vezmi si k tomu ještě dopis a prodebatuj s chlapci, jaké hlídky specialistů byste si v kmeni udělali.

Vedle hlídek musíš mít, jak jsem již řekl: signalistu, kuchaře, lanaře (který se vyzná ve správě a udržování stanových plachet a lan), zákopníka, táborníka, samaritána.

Až přijdu opět k vám, předvedeš mi činnost Tvých hlídek.

Požadované knihy přikládám k dopisu.

Tisknu ruku

Tvůj

Grizzly.

VII.

Milý Slávku,

psal jsi mi, že chceš složit s chlapci rowerský slib. Před léty jsi ho skládal do mých rukou.

Bylo to na Hvězdné skále u Nižbora.

Vyber si nyní místo, kde by se vám to nejlépe skládalo.

Chlapce postav do půlkruhu. Měj k nim krátký proslov, pak sám stoje uprostřed polokruhu, trochu vzad, předříkávej formuli slibu.

Nemáš-li již »zaslíbeného« člena kmene, tak drž vlajku kmene sám skloněnou tak, aby ostatní mohli na ni položit pravici s prsty sevřenými v skautský pozdrav.

Po slibu obejmi po řadě chlapce, polib na levou tvář a stiskni jim ruku.

Prvnímu v řadě dej podržet po políbení vlajku kmene.

Zde pak máš text slibu:

Vůdce: Přicházíte s přáním státi se členy světového bratrství hochů skautů jako roweři?

Čekatelé: Ano.

Vůdce: Třeba jste byli dříve slabé vůle a pošetilí, jste dnes pevně rozhodnuti činiti, jak dovedete nejlépe, abyste vedli čistý život, abyste byli čestnými, důvěryhodnými, přímými ve všem svém konání. Čistými ve všem nač myslíte, čistí ve všem, co podnikáte, čistí ve vší své řeči? Promyslili jste důkladně, co učiníte se svým životem?

Čekatelé: Ano.
Vůdce: Rozumíte zajisté, co se míní slovem SLUŽBA. Víte, že máte býti v každém čase dobré nálady, vůči ostatním lidem, že se máte přičinit, abyste jim pomohli i když by vám to nebylo příjemné, i když vám se to nehodilo, i když by to bylo spojeno s nebezpečím pro vás a že nikdy nebudete očekávati odměny za takový skutek?
Čekatelé: Ano.
Vůdce: Uvědomili jste si, že stávaje se rowery, připojujete se k bratrstvu, ve kterém máme snahu pomoci vám, abyste mohli uplatniti své ideály, ale kde od vás požadujeme, abyste byli poslušni našich řádů a prováděli náš úkol býti užitečný jiným.
Čekatelé: Víme o tom.
Vůdce: Když jste porozumněli všem těmto věcem, žádám vás, abyste složili skautský slib, maje na paměti, že jeho plnění bude se na vás požadovati s hlediska mužů.
Čekatelé: Slibujeme na svou čest, jak nejlépe dovedeme milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti ji věrně v každé době. Plniti povinnosti vlastní a zachovávati zákony skautské, duší i tělem býti hotov pomáhati bližnímu.
Vůdce: Věřím ve vaši čest a jsem přesvědčen, že se ze všech sil přičiníte, abyste byli věrni svému slibu. Od této chvíle jste členy našeho rowerského bratrstva.
Tuto dlouhou formuli můžeš také číst, nebo se ji nauč nazpamět.
Buď připraven

Tvůj

Grizzly.

VIII.

Milý Rudlo,

poslouchal jsem minule Tvůj referát o hře na kytaru. Proto Ti chci dnes něco napsat o těch referátech. Nebudu se obírat jejich obsahem, ale způsobem jejich přednesu a o debatě, která má po nich následovat. Pamatuj si, že při ústním rozhovoru má mluvčí vždy možnost vystihnout duševní stav druhého člověka a dle toho usměrnit další část mluveného slova. Proto řeč má proti psanému tu výhodu, že se přizpůsobuje tomu, koho má upoutat, poučit a přesvědčit.

Zde Ti opíši několik vět z K. O. V.-IV. čís. 8. Pročti si je pozorně a řiď se dle nich:

Klidné, prosté a jasné vyjádření je nejpůsobivější.

Má-li řeč přesvědčit, musí především budit důvěru a být rychle pochopitelná a srozumitelná. Poněvadž nevíme vždy hned, s kým máme co činit, budeme se nejprve řídit několika zásadami, o nichž se můžeme domnívat, že nezůstanou bez účinku na žádného rozumného člověka. Vzrušená řeč hned od začátku by mohla být vykládána za nejistotu a probudit dojem, že se bojíme námitek a chceme je přehlušit záplavou slov.

Nezačínejme nikdy složitými rozklady. Uvádějí druhé ve zmatek, když nechápou o co jde, a činí je zbytečně nedůvěřivými.

Uvažme přesně, co chceme říci než s někým mluvíme. Neodbočujme, nýbrž zůstaňme stále u věci. Promysleme napřed přesně obsah řeči, začneme jednoduchým, všeobecně srozumitelným a rozvijme potom klidně, jasně a prostě všechno další. Slova, kterých užíváme, nemají být hledaná, nýbrž obyčejná z běžného hovoru, vyjadřující zřetelně co míníme. Vyhýbejme se mnoha vedlejším větám. Mohli bychom se jimi sami zaplésti, ztratit souvislost a upadnout do rozvláčnosti.

Řeč nemá vyčerpávat každou jednotlivost. Je důležitá, jasná, přímá linie od začátku do konce, která obsahuje všechno podstatné bez vedlejších zbytečností.

Pusťme se do jednotlivostí teprve tehdy, když někdo činí námitky, omezme se však v tom případě pouze na nejnutnější. Každá přílišnost může být vykládána za slabost. Mimo to unavuje druhé, a odvádí je od hlavní věci, na které vlastně záleží.

Instinkt sám nestačí, abychom mluvili působivě. Musíme ovládat také prostředky pro správné využití situace, pochopené pudově.

Pouhé vědomí, že máme pravdu, vynutí zřídka úspěch. Musíme také vědět, jak podržet pravdu. Nestačí vědět jasně, co chceme říci, musíme také najít vhodný způsob, jak to máme říci. Snažme se stále zvětšovat svoji slovní zásobu. Čím bohatší bude tato zásoba, tím řídčeji budeme v rozpacích o slovo. Ne každé označení pro jednu a tutéž věc má stejný význam. Změnou označení, překvapíme často jiné v debatě a zachráníme tak situaci, nebo alespoň postavíme věc do jiného světla a tím dosáhneme jiného účinku.

Slova, která pronášíme, doprovázíme úmyslně, nebo bezděky více nebo méně posuňky. V diskusi je řeč bez posuňku, často nemyslitelná. Posunek se má vždy hodit k slovu. Silné slovo, doprovázené energickým posunkem, je vždy působivější. Všeobecně činí posunky řeč živější, důraznější a účinnější. Ukazují, že mluvící je vnitřně zaujat svými slovy.

To jsou zásady rozmluvy. Nyní o debatování. V debatách je zpověď dvou, tří, řídce více lidí, kteří si v důvěře sdělují názory, zájmy sny o určité věci. V nich se pozná ono pravé jádro debatujících.

Debatér a dobrý společník je vždy lepším naslouchačem než řečníkem. Když se společnost skládá z několika osob, vyžaduje slušnost, věnovati více času poslouchání než mluvení. Neprojevujte netrpělivost, když někdo mluví o věcech, které se vás netýkají, pokuste se ztotožnit s jeho hlediskem, jeho přáním, jeho starostmi, snažte se chápat a taktně se zmínit o názoru, který se od jeho příliš neodchyluje a který mu může pomoci při jeho problémech.

Naslouchat znamená také, být shovívavý k nudným a bezvýznamným věcem. Chcete-li, aby mluvící osoba vás později poslouchala, nesmíte ukazovat na její nedostatky v řeči. Musíte projevit alespoň zdvořilý úsměv při žertovném vyprávění a pouze velmi dobrému příteli, který není nedůtklivý, můžete připomenout, že jste anekdotu již dávno slyšel.

Každý člen skupiny má přispěti svým podílem ke společné rozmluvě, aby účast byla vyrovnaná. Členové mají navzájem poměr hostů a hostitelů. Jako vlídný hostitel povzbuzuje a pobízí své hosty, tak má silnější jedinec podporovat v řeči slabší a plašší společníky, aby projevili, v čem jim brání jejich

ostych. Nikdo nemá užívat své převahy, aby druhého znemožnil a zdrtil. To se dříve nebo později vymstí, někdy zcela neočekávaným způsobem.

Předmět rozhovoru závisí úplně na složení společnosti. Rozmluva se bude přirozeně týkat toho, co zajímá členy a co je neuráží. Všeobecné pravidlo je, že volba předmětu bude určována místem, příležitostí a lidmi.

Mezi inteligentními a dobře vychovanými jedinci, je ovšem možno vésti diskusi o všech ožehavých otázkách, když debata nevykročí z akademických mezí. Jsou-li všichni přítomní nevýbušných, usměrněných povah, dovedou-li rozumově vážiti každé pro i proti, může takový rozhovor být poučný a nabádavý.

Vyskytne-li se však jedinec s nespoutavým temperamentem, který za každou cenu chce uplatnit svůj názor, nebo který chce propagovat nějakou svou oblíbenou myšlenku, nepatří do skupiny rozmlouvajících, neboť by mohl vyvolat pouze rozpor a nesnáze. Jeho místo je na veřejném řečništi, což jest jiná kapitola. Dovedete-li jiskřit vtipem a humorem ve své konversaci, odzbrojíte téměř všechno zlé cítění u druhých ve skupině, neboť smích zahání předsudky. Žert proti čemukoli je zábavný pro každého i pro postiženého, je-li případný a vtipný a jestli je prost urážek. Pokud jde o způsob vašeho rozhovoru, dbejte těchto pravidel. Neosobujte si výhradnost řeči. Dejte každému jeho podíl. Uskrovněte se do té míry, aby každý měl stejnou účast na konversaci. Když jeden ze skupiny strhuje na sebe všechen monopol projevu, naskýtá se vtipnému a humornému členu příležitost učinit tomu přítrž. Podaří-li se mu to neurážlivým způsobem, získá vděčnost všech

ostatních, kteří trpěli sobectvím mluvícího. Je vaší povinností pěstovat příjemný hlas, kterému druzí naslouchají se zalíbením a bez nemilých pocitů. Hrubé, drsné, chraptivé zvuky, křiklavý způsob mluvy působí odpudivě. Rovněž je únavné napínat sluch a pozornost, abychom zaslechli vše, co je řečeno tichým, zastřeným hlasem, který nás nutí, žádat o opakování a zdůraznění. Vyhýbejme se pokud možno dlouhé řeči o jednom předmětu, i když jej dokonale ovládáte a když jste byli požádáni o bližší vysvětlení, šetřte svými informacemi na podruhé a řekněte je tak stručně, jak jen dovedete. Vědět, kdy přestat, jest snad největším darem při mluvení. To se týká zvláště vyprávění anekdot a žertovných příhod. Jistě jste již trpěli všichni rozvláčným neslaným a nemastným vyprávěním něčeho, kdy mluvící neustále obcházel smysl, který zapomněl. Nikdy si neosobujte postoj výhradně důvěrný, i když máte na něj právo. Vaším úkolem jest podřídit se úrovni ostatních. Když přijde řeč na théma, o kterém víte víc než kdokoli jiný, vyjádřete své mínění prostě skrovně, jste-li o ně požádáni. Vaše vědomosti vám dávají právo na vysvětlení a přesvědčení, nikoliv na povýšenost a urážení. Nikdo nechce být převyšován vaší převahou.

Obvyklou vadou je opakování bezúčelných plochostí a frázovitých názorů převzatých od druhých. Bezvýznamné vyslovování navyklého úsloví za každou větou působí také trapně. Někteří lidé se nemohou obejít bez neustálého používání slov jako: poslyšte — rozumíte — co jsem to chtěl říct — vidíte — tuším — přijde na má slova — co jsem povídal — v zásadě tvrdím — a ta — no ne atd.

Zrovna tak nepříjemným zvykem je odpovídat jednoslabičně, tak že je nemožno rozvinout vyrovnanou konversaci. Lidé s takovými chybami jsou brzy vyloučeni ze skupiny, která si přeje potěšitelnou výměnu příjemných názorů.

Mezi dobře známými lidmi je možná jistá dávka silných a pepřených slov a výrazů. Bylo by však nevhodné užívat téhož způsobu v řeči při jídle, jako se děje na příklad mezi mediky nebo jinými lidmi otrlými provozováním svého povolání. Zdrženlivost a slušnost projevu jsou vždy vhodné a žádoucí.

Nejvíce zmatků a potíží mezi lidmi vzniká vzájemným neporozuměním. To způsobuje rozbroje mezi přáteli a členy rodiny. Obyčejně obě strany mají pravdu. Nedovedou však správně domysleti problémy o něž jde. Většina neshod povstává z různých výkladů téže věci. Cvičte se nejprve v jasném myšlení. Ovládejte vše, o čem přemýšlíte a určitě dříve nežli promluvíte.

Jeden moudrý muž řekl, že člověk je pouze polovicí sebe. Jeho řeč je druhou půlkou. Můžete být nejmoudřejším mužem ve své obci, mající nároky na největší pocty, nedovedete-li však sdělit své myšlenky druhým, nebude vaše pravá hodnota nikdy uznána a půjdete životem nežádán a neodměněn.

Vědec může učinit nejúžasnější objev v dějinách vědy. Neumí-li jej však předati jiným, půjde s ním do hrobu, aby čekal na opětné neodvislé objevení. Jste polovicí a vaše vyjádření sebe jest druhou polovicí, je proto nutno, abyste se snažili zdokonalit tuto druhou půlku sebe. Ať je obor vaší činnosti jakýkoliv, budete čas od času povolán vyslovit svoje mínění. Nedovedete-li mluvit, budete nezbytně přehlížen a

opomenut v udělování pocty, výhod a přátelství. Kromě toho ztratíte silnou radost z náležitého vyjádření své bytosti. Pro vlastní lidské potěšení, jakož i pro hmotný postup se musíte učit mluvit i veřejně. Není těžké se naučit úspěšně mluvit pro veřejnost. Dovedete-li mluvit k jedné osobě, potřebujete si pouze představit, že mluvíte k ní, když řečníte k mnoha a pokračovat. Studujte své přednosti a ještě více nedostatky řeči. Náprava se brzy dostaví. Někdy se vám může státi, že během řeči zapomenete na souvislost, že ztratíte nit, i když jste se pečlivě připravili. Nemusí vás to zbavovat odvahy, vyléčíte se snadno z tohoto zmatku. Udělejte v okamžiku zapomnětlivosti významnou pomlku, která vám vždy přispěje na pomoc. Potom opakujte to, co jste před tím pověděli poněkud odlišnými slovy. Souvislost řeči se vám vrátí. Použití praktického smyslu vás přenese přes všechny nesnáze, které by se mohly vyskytnouti ve vašem případě. Informační řeči mohou býti zařazeny do různých skupin podle svého účelu:

1. aby poučily,
2. aby přesvědčily,
3. aby se líbily nebo pobavily,
4. aby byly příjemné a při tom informovaly.

Při každé řeči se vyskytuje problém, má-li být čtena nebo mluvena s patra. Obyčejně je zpaměti mluvená řeč silnější. Není potřebí psáti řeč, není-li nebezpečí, že pro svou důležitost by mohla být nepřesně citována v novinách. Musí se však míti nárys toho, co chcete proslovit. Je-li řeč dlouhá a složitá, mají být i poznámky obsáhlejší. Stručná a prostá řeč může být poznamenána v hlavních rysech na kousku papíru. Je však nezbytno, míti nástin řeči, abyste viděli

napřed jasně kam míříte a jak si při tom budete počínat.

V každé řeči prosté nebo složité je třeba míti na mysli tři části úkolu:

A. zahájení,
B. vlastní řeč,
C. závěr.

Vlastní řeč je nejdůležitější částí, neboť obsahuje vaše doklady a důkazy. Pořad argumentů je téměř vždy tentýž.

1. Silná narážka, nejlépe navazující na některý styčný bod s posluchačstvem.
2. Všechny argumenty (kromě nejpádnějšího, který si ušetříte na konec), uspořádáme ve vzestupném pořádku.
3. Nejsilnější důvod na zakončení.

Uvědomujte si stále druh lidí, kteří vás poslouchají. Pohotový řečník, který ovládá svůj předmět, má rád na konci své řeči otázky posluchačů, aby jim mohl objasniti, čemu dobře neporozuměli.

To jsou, jak vidíš, nejzákladnější pravidla mluvení před lidmi.

Nyní ještě něco v kostce o debatování.

Debatování jest svou podstatou více ohraničeno než veřejné mluvení. Jak jsme naznačili, může být veřejná řeč konána pro pobavení, vysvětlení nebo přesvědčení. Druhá z nich se nazývá výklad, třetí je argument, který v sobě uzavírá debatování. To znamená, že debatování má vždy za účel, přesvědčit posluchače, aby souhlasili s řečníkem. Obrací se spíše na dojmovost než na rozumovost. Z toho povstávají další rozdíly. Účel výkladu nikdy nepředpokládá protivníka. Vykládáte fakta, pravdu. Mluvíte bez zaujetí nebo předsudku, jako byste byl soudcem na soudné stolici a vynášel rozsudek. Berete za prokázáno, že je pouze jedna strana otázky — pravda. Nemáte protivníka a námitek proti předkládaným faktům. To je podstatou vysvětlování nebo výkladu. Účelem debatujícího je přesvědčit posluchače, aby s ním souhlasili, že jeho hledisko je také pro ně správné a příznivé. To znamená, že musí působit na jejich cítění. Proto každý prostředek, kterým je lze ovlivnit, se uplatní. Argument nemá být chladným zjištěním fakt. Jste-li dobrým debatérem, stanete se automaticky výmluvným, vložíte vášeň do svého hlasu a budete užívat citových strun, jež rozehrají srdce vašich posluchačů.

Debatování vnuká sebedůvěru a dává sebeovládání. Učí objevovat vlastní slabiny a přemáhat je. Zdokonaluje ve vyjadřování myšlenek a poskytuje důkladnou znalost projednávaného předmětu. Máte-li nedostatky, nedejte se jimi odradit. Vzpomeňte na Demosthena, nejvýmluvnějšího z Řeků, jehož vada řeči byla tak velká, že nedovedl vyslovit srozumitelně věty. Den po dni cvičil na mořském břehu, mluvil s oblázky v ústech, až dosáhl přesné řeči a pak výmluvnosti.

Můžete být zmaten a nemíti úspěchu poprvé a vícekráte. Nepovolte však a přijde hodina, kdy zapudíte navždy nejistotu a neúspěch.

Debaty na našich kmenových schůzích byly vždy to nejkrásnější, nejpřátelštější, i když jsme se někdy zle potírali. Ale to patří k věci.

Nezapomeň na přečtění Antoniovy řeči nad mrtvolou Cesara.

Těším se na příští debatu s vámi v nové klubovně.
Upřímně Tě zdraví

Tvůj

Grizzly.

IX.

Milý Budulíne,

když jsme se minule setkali a rozmlouvali o kmeni, zeptal jsi se mne, jakým má být rower.
Znáš jistě tu báseň od R. Kipplinga: Budete mužem, když . . .
Zde Ti uvádím slova jiného významného muže, kardinála Newmana, který shrnul takto pojem gentlemana:

Vyhýbá se opatrně všemu, cokoliv by se mohlo nemile nebo drsně dotknouti mysli těch, s nimiž se stýká, všem názorovým sporům nebo konfliktům citů, každému nátlaku nebo podezírání, mrzutosti nebo roztrpčení, neboť mu záleží na tom, aby se každý v jeho společnosti cítil příjemně a jako doma. Hledí si celé své společnosti; je laskavý k ostýchavému, vlídný k uzavřenému a shovívavý k zpozdilému; dovede si vzpomenouti, ke komu mluví; varuje se nevhodných narážek nebo věcí, které by mohly vzbuditi něčí nevoli; zřídka kdy se nápadně účastní hovoru a nikdy není nudný. Bere na lehkou váhu úsluhy, které někomu prokazuje, a zdá se, jako by přijímal, když rozdává. Nikdy o sobě nemluví, leda z donucení, nikdy se nebrání prostým odseknutím, je hluchý k pomluvě nebo ke klepu, úzkostlivě svědomitý při posuzování pohnutek jednání u těch, kdo mu odporují, a vysvětluje si vše co nejlépe. Nikdy není nízký ani malicherný ve svých sporech, nikdy

se nedomáhá nepoctivé výhody, nikdy nezaměňuje osob nebo ostrých výroků za důvody ani nepodsunuje špatnost, kterou si netroufá vysloviti. Z prozíravé opatrnosti se řídí zásadou starého mudrce, že bychom se měli vždycky chovati k nepříteli tak, jako by se měl jednou státi naším přítelem. Má příliš mnoho zdravého smyslu, aby se cítil dotčen urážkami, je příliš zaměstnán lepšími věcmi, aby si pamatoval křivdy, a příliš netečný, aby k někomu choval zášť. Je trpělivý, shovívavý a resignovaný z filosofických důvodů; snáší bolest, protože je nevyhnutelná, ztrátu svých blízkých, protože je nenahraditelná, a smrt, protože jest jeho údělem. Dostane-li se do jakéhokoli sporu, jeho ukázněný rozum ho chrání před nejapnou nezdvořilostí duchů možná bystřejších, ale méně vychovaných, kteří jako tupé zbraně trhají a rozdírají, místo aby řádně řaly, kteří si pletou věc, o niž jde, plýtvají svou silou na nicotnosti, špatně chápou svého odpůrce a nechávají otázku ještě zapletenější, nežli se jim zdá. Může míti pravdu nebo se mýliti ve své domněnce, ale je příliš nepředpojatý, aby byl nespravedlivý; je právě tak prostodušný jako přesvědčivý a právě tak stručný jako rozhodný. Nikde nenajdeme více upřímnosti, ohleduplnosti a šetrnosti: dovede se vmysliti do ducha svých odpůrců a vysvětliti si jejich omyly. Zná slabost lidského rozumu stejně dobře jako jeho sílu, jeho rozlohu a jeho hranice. Je-li snad nevěrec, bude příliš hluboký a velkomyslný, aby zesměšňoval náboženství nebo je potíral; je příliš moudrý, aby byl dogmatikem nebo fanatikem ve své nevěře. Má úctu k zbožnosti a náboženské horlivosti; podporuje dokonce jako úctyhodné, krásné nebo užitečné

i ty instituce, kterých neschvaluje; ctí duchovní osoby a má dosti na tom, že odmítá náboženská tajemství, aniž je napadá nebo proti nim popouzí. Je přítelem náboženské snášenlivosti, a to nejen proto, že ho jeho filosofie naučila hleděti nestranným okem na všechny formy víry, nýbrž také z vlídnosti a jemnocitu, který je stálým průvodcem civilisace.

Přidávám však, že je tělesně zdatný, jest lesákem, horolezcem, vodákem — krátce dobrý voják republiky.

Ideálem by byl dokonalý, duševně vyvážený člověk, bezvadného charakteru a všestranný sportovec.

Pro zajímavost posuď povahy a schopnosti členů kmene a označ, kolik % PPPPP má každý z nich. Získáš jistě zajímavé výsledky.

Někdo by řekl, že rower je koktail všech možných nejlepších trestí, ale koktail jest obyčejně slátanina, která za nic nestojí. Není nad ušlechtilé víno. Rowerskaut jest nádoba plná dobrého, životodárného nápoje. Třeba i s prostou vodou z lesní studánky, jen ne břečka z pivních slivek.

Až na schůzi budete opět křičet váš pokřik, řekni chlapcům, že se mi nelíbí, to není pokřik, to je krákání vran a to do rowerského doupěte nepatří.

Piš brzo, tisknu Ti upřímně ruku

Tvůj

Grizzly.

X.

Drazí chlapci,

dnes bych vám chtěl říci několik slov na théma, sestávající se pouze ze dvou slov, která jsem četl napsaná na jedné knize. Tato dvě slova berou si správní chlapi za pohonnou látku všech svých podniků, které v životě se odhodlali udělat.
»Půjde to«, krásné heslo průkopníků, ale aby to šlo, je nutno mít určitý přehled o práci, která se má splnit a také o tom, jak jsme schopni tuto práci vykonat. Je dobře, když měsíčně, půlletně a také ročně děláme bilanci. Sedneme si někam do kouta, věnujme chvíli jen sobě samému a pak proveďme osobní bilanci za uplynulé pracovní období. Do rubriky »má dáti« napíšeme otázky 1—10, do rubriky »dal«, to co jsme udělali — odpovědi na otázky.

1. Jak jsem se v předcházející době sám zlepšil? Jak jsem zlepšil svoje výkony a čemu novému jsem se naučil?
2. Co jsem učinil pro své zabezpečení? Kolik jsem z výdělku ušetřil? Na čem závisí nejvíce můj dosavadní výdělek a co jsem podnikl pro jeho zajištění a upevnění.
3. Co se mi nezdařilo z dřívějších úmyslů a proč? Nejsem tím sám vinen? Není třeba něco dohonit a pokusit se znovu?
4. Jaký plán si uložím do budoucna? Co musím podniknout, abych jej mohl splnit?

5. Získával jsem dobrá přátelství? Zúčastnil jsem se přiměřeně společenského života ve svém okolí?
6. Nebyl jsem někdy bezbranný a nerozhodný? Liknavý a nedůsledný? Co toho bylo příčinou a jak ji začnu odstraňovat?
7. Nabídl jsem spolupráci tam, kde ji bylo třeba a přijal jsem ji sám, když to přinášelo výhody?
8. Využil jsem náležitě svého času anebo je třeba nově jej rozdělit? Dal jsem přednost zdravému osvěžení před lenošením?
9. Našel jsem nové úkoly, abych rozšířil okruh své působnosti a užitečnosti? Vyhledával jsem příležitosti vykonávat více než je obvykle, a řešit obtížné úkoly?
10. Uvědomil jsem si dobře, že kdo hledá bezpečnou a výnosnou existenci musí také něco investovat do rozšíření svých znalostí a svého vzdělání? Jaký jsem si udělal plán na příští pracovní období?

Do kapesního kalendáře jsem si poznamenal, kdy co nutno udělat v pracovním plánu. Občas vezmu do ruky »holubník« a trochu se poučím a osvěžím myšlenky. »Holubník« se skládá z lístečků, které se píší při denním běhu života, při rozmluvách, debatách, četbě novin, časopisů, knih a všemožných jiných příruček.

Všude tam, kde nalezeneme dobrý námět, myšlenku, poznámenám si ji do »holubníku«. Rovněž tam uschovám myšlenky, které se vynoří v běhu denního života, v tom ruchu a shonu.

Kdybychom ji nepoznamenali, často se nám ztratí a těžko ji vyhledáváme v paměti.

Účelem takového »holubníku« — lístkové kartotéky, je sebrat všechno, co nelze provést ihned a co by se mohlo časem zapomenout.

Žádný notes nepojme tolik myšlenek, které je možno nad to i různě přemisťovat a třídit, tak, že se časem sejde o důležitých věcech i několik různých myšlenek, jak právě »holubník«.

Naopak je možno lehce vyřadit náměty, které časem pozbyly pro nás důležitosti buď proto, že myšlenka byla již nějak uskutečněna, nebo i proto, že se změnily poměry.

Kartotéka je rozdělena na různé oddíly. Každá myšlenka se poznamená na zvláštní lístek ve svém oddílu anebo pod svým heslem. Drobné noticky lze přímo vystřihnout a připevnit na lístek, který snese i různé přílohy a vzorky. Mnohé lze zařadit nikoliv pod věcné heslo, nýbrž přímo pod určité datum, »oddílový tábor v červenci«, nový klubovní program pro podzim (od září do listopadu).

Kartoteka není nikdy veliká, neboť obsahuje pouze malé lístky s nejstručnějšími poznámkami, ale dovede zabránit před zapomenutím užitečné myšlenky.

Naučte se denně zachytit jednu myšlenku — časem se každá uplatní. Vedle myšlenkového »holubníku« mějte kartoteku vystřižených článků, obrázků — takový naučný slovník ve stavu zrodu a stálého přerodu. I zde leží často věci, třeba i dlouhá léta, až jednoho dne nabídnou vám dobře svůj obsah. Čtěte hodně, ale s tužkou a s lístkem v ruce. Kde najdete v knize pěkně napsané myšlenky, větu, odstavec, poznamenejte si číslo stránky na lístek a v knize udělejte malou čárku po straně textu. Takový lístek se pak vloží do knihy. A když pak něco v knize hle-

dáte projdete rychle napsané stránky, obsah knihy se vám osvěží a hledaná věc se rychle najde. Ve svém životě mějte tento kompas se »světovými stranami«: pozorování — myšlení — práce — sebekontrola.

Další poznatek, který bude v životě stále dobře vést. Děti jsou myslitelé, dospělí jsou většinou automaty — to je tajemství celé osobní výkonnosti duševní a myšlenkové. To znamená, mít správný druh mozku. Nezávisí vůbec na školním vzdělání. Ani nezávisí na knižním učení. Závisí na rozvoji myslícího mozku.

Celé tajemství je: »Měj mozek chlapce«.

Chlapec je budoucnost, my přítomnost a kniha minulost.

»Slušné vychování« je znalost pravidel, jak podvázat mozek, aby neudělal to, co se nedělá, aby se třasořitkové nelekli a nebáli, že budou muset také dělat. »Slušné chování« — je heslo všech těch rozumbradů, kteří s tváří sfingy hledí s opovržením na dynamické mládí, hlásící se o práva života. Dospělí jsou slušně vychováni, aby neurazili tyto sfingy. Chlapec má ve svém programu činnost a zvědavost. Chlapec — ne měšťácký chudinka, sevřený do korsetu společenského chování, chce být spoluhráčem každé věci. Má úplnou sebedůvěru. Nebojí se řídit lokomotivu, parník i letadlo. Ničeho se nebojí. Chlapec je individualista. On chce sám. Je ochoten zaplatit vše za svou zábavu, dává přednost risiku před bezpečností a dobrodružnosti před obvyklostí. Má také strach a obavy, ale tato bere jako příslušenství k podnikům, které chce vykonat.

Že snad přijde boule na čele a výprask na rozbité kalhoty, to nevadí, užil svoje.

Je to kluk s činným převládajícím mozkem, který jest činný — pozoruje, srovnává, vynalézá. Dýchá život všemi doušky, ví že je krásné být mladý, i když musí číst na plakátech biografů: Mládeži do 16 let nepřístupno. Staří ctí raději předky a nemají dostatek smyslu pro ctění života a nemají dostatek lásky k tomu gejsíru života, který nám představuje mládež. Musíme mít stále takový mozek, jaký má chlapec, kluk, pak poznatky, které získáváme učením budou růst. Nebudeme mít v mozku jen museum s vitrinkami, kde jsou uloženy vybroušené citáty, konstrukce matematických vzorců. Chlapec má ve své stolní přihrádce vetešnictví, ale z těch drátků, cívek, kuliček, ptačích per, gumiček a známek vyloví rychle to, co potřebuje a postaví vám třeba krásný kluzák, nebo elektrické vedení po celém bytě.

Všímat, srovnávat, vynalézat.

Dobrá pamět je gramofonová deska, lepší je rychle pracující lístková kartotéka, která vyloví v okamžiku heslo, pramen, kde se dozvíme další podrobnost. Školy jsou většinou továrny na gramofonové desky. Tvárnou hmotu mladých napěchují do forem, vyrazí na nich standartní písničku »vzdělání«, dají nálepku vysvědčení a hoch je zralý pro život. Většina zůstává ležet ve skříni povolání a zahrají jen jednu písničku, když je položí na gramofon život, a to, co se naučil a co napsáno na nálepce. Tak vypadá velká část mladých-»starých«. Jsou pak staří, kteří jsou mladí a učí se celý život a stále je něco zajímá. Jejich deska je skoro hladká, ale hraje tisíce písniček. Ty si tam naškrábali sami.

Tož nebuďte takové jednopísničkové desky.

Tisknu vám všem ruku Váš

Grizzly.

XI.

Milý Niky a Budulíne,

dnes Vám píši poslední dopis a sice o čtyřech věcech pozemských, abych užil slov Bible.

Skautské desatero § VIII, III, V, VI. Proberme si tyto body, které jsou tak důležité pro občanský život. Mít dobrou náladu, udělat dobrý skutek, být úslužný a ochraňovat přírodu, je docela dobrá občanská ctnost. Ale jak vykládat smysl těchto čtyř bodů skautského desatera.

Dobrá nálada — je vůle k tomu, aby se nic nebralo tragicky; přizpůsobiti se všemu a zhostiti se úkolů v každé situaci mužně. Dobrá nálada je způsobilost pečlivě si zachovávati schopnost viděti nejlepší stránku v každé situaci, tu nejlepší každé povahy. Dobrá nálada je »sport« najíti na každém člověku, ať to stojí, co to stojí, 50% dobrého a jistotu, že toto dobro dovede zvítězit nad jeho špatným. Dobrá nálada je mocná víra v Boha, která napravuje nepráva, pomáhá a zachraňuje lidi a která nastolí své království na zemi. Ve skautingu jsou proto čtyři přední ctnosti: víra — naděje — lidskost — dobrá nálada.

Ne šklebit se do vnuceného keep smiling, jako opice sedící na trní. Šklebit se a v duchu klít. To není ona dobrá nálada. Tato nesmí být na tváři ve vypůjčené masce, ale musí být v nás, v našem srdci.

Dobrý skutek — vezměme slova apoštola Jakuba: Víra bez skutků jest mrtvá. Tato slova moderně: — žádná náboženská vytržení bez konkretního uskutečnění nemá smyslu — naší snahou má býti snažení o zlepšení světa dobrými činy.

Na př. z činnosti rowerského kmene: Svátky a svačiny s programem pro děti. Pohoštění starců, akademie a koncerty v nemocnici, procházky se slepci a chromými, dání radiopřijímačů do smutných rodin, oprava hraček, podarování hračkami. Tajné dobré skutky: smíření dvou sporných stran, napravení chyby, odčinění pomluv, omezení lidské zloby. Dopisy povzbuzující a utěšující.

Tak mi to doporučoval jeden francouzský vůdce rowerského kmene v Paříži.

Úslužnost. — Skauting oživuje dobré chování-úslužnost. Zdvořilost rozlišuje lidi od ostatních živočichů, aby nebyli lidé jako tito. Požaduje se od nás, abychom si v každé situaci uvědomovali, že jest vedle nás také člověk. Býti s druhými neznamená, že se budeme chovati, jako kdybychom byli sami na poušti nebo v pralese. Rower se řadí mezi ta originální stvoření, která jsou přesvědčena, že vše není dovoleno a že slušný člověk má povinnost zvládnout své choutky a přání. Miluje svobodu, ale ne na úkor druhých, mužnost, ale ne, aby bezohledně a »mužně« potloukl vše, co se mu namane na cestě.

Rower neslibuje, o čem neví, že také splní. Jest věcný a přesný na to, o čem se domluví. V rozmluvě prohodí vtip, ví dobře, že žertovnost není pokrytectví. Ví, že slova, pronesená v rozmluvě, která se

líbí, nejsou pokrytecká. Rower jest ušlechtilý, to značí, že jest lidský.

Příroda. — Potřeba přírody jest pocit, který člověka neopustí nikdy. Vracíme se stále do přírody. Naše tábory jsou reakcí na život v městě. Kruh táborového ohně probouzí v nás pocity, které jsou dědictvím tisíců generací, které seděly kolem ohně. Příroda je Matka, kam jdeme pro posilu, příroda je žena, kam jdeme pro život, příroda je děcko, kam jdeme pro radost. Je to dílna všech řemesel a přece koncertní síň všech symfonií velké Harmonie. Proto nemůže být rowering salonní šosáctví, jak si to v poslední době představovali někteří mládenci jednoho kmene v Praze. Mysleli, že když budou dumat nad papírem a ušklebovat se opáleným chlapcům, vracejícím se z přírody — že budou »starší skauti«. Ano, jsou starší duchem — tací, kteří nemají místa mezi námi. Rower je usměvavý, poněvadž je zdravý z přírody. Rower je usměvavý, poněvadž dělá denně dobrý skutek. Rower je usměvavý, protože je úslužný. Rower má radost ze života.

Rower dovede žít, pracovat a být užitečným.

Končí rok vaší činnosti, snad Vám dopisy psané měsíčně něco přinesly. Jak jsem Vás pozoroval při práci, nabyl jsem přesvědčení, že kmen porozuměl podstatě roweringu a že půjde dobře na své pouti. Tisknu vám všem upřímně ruce

Váš

Grizzly.

XII.

Milý modernisto,

našel jsi v mém stanu Bibli a měl jsi pak různé pokrokové poznámky k tomu.
Pokládáš se za rowera nejlepší třídy, ale zde jsi ukázal, že jím nejsi. Baden-Powell ve své knize, věnované mládeži (Na pouti za úspěchem), píše na str. 193—194 toto:
Náboženství jest žádoucí ke štěstí. Jste-li opravdu rozhodnuti dáti se na pouť k úspěchu, to jest ke štěstí, musíte nejen zabrániti, abyste nebyli pohlceni nevěreckým klamem, ale musíte míti náboženský podklad pro své žití. To není ovšem pouze záležitost návštěvy kostela, znalost biblických příběhů, nebo porozumění theologie. Mnozí lidé jsou prostě náboženští aniž to vědí, aniž to studovali. Náboženství, řečeno zcela krátce, znamená:

Předně: Poznání, kdo a co jest Bůh.
Za druhé: Učiniti z života, který nám Bohem byl dán, to nejlepší a konati, co on od nás žádá. To jest hlavně konati něco pro své bližní. Taková by měla býti vaše víra a to nikoliv jako předmět přemýšlení pro neděli, ale pro každou hodinu vašeho života, pro každou dobu vašeho denního žití. Abyste dosáhli těchto dvou bodů a uchránili se atheismu, k tomu slouží dvé věcí, které vám doporučuji. Prvá jest čtení, oné úchvatné starobylé knihy Bible, která vedle svého božského zjevení je divuplně zajímavá kniha

dějin, poesie a morálky. Druhá jest čtení jiné zázračné knihy, knihy Přírody a nazírání i studium zázraků i krás, které byly připraveny vám k potěšení. A pak obraťte svou mysl v sebe a hleďte, jak nejlépe byste sloužili Bohu, pokud ještě máte život, jejž vám on propůjčil. Co tuto pravím, je míněno pro ony, kdož nemají určitého náboženství, nebo jsou v nebezpečí, že budou strženi k onomu nebezpečnému úskalí atheismu. Atheisté prohlašují, že jsou proti křesťanství a ostatním náboženským formám proto, že jsou to spíše pověry, nežli vedoucí zásady života. Tvrdí, že náboženství, kterému jsme se učili z knih napsaných lidmi, nemůže být pravdivé. Nevidí však, že vedle tištěných knih a vedle Zjevení je tu kniha boží Přírody. O té nemohou přece říci že jest v ní nepravda. Skutky stojí před nimi.

Shakespeare mluví o kázání kamenů, jazyku stromů, knihách v bublání potoka a o Bohu ve všem tom. Bacon napsal: »Studium knihy přírody je pravým klíčem k zjevení.«

Koran praví: »Nevidíš, že vše na nebi i vše na zemi slouží Bohu, slunce, měsíc, hvězdy, horstva a stromoví i zvířata a lidé?

Doufám, že mi bude porozuměno. Nechápu studium přírody jako jistou formu bohoslužby, nebo náhrady za náboženství, ale zastávám se porozumění přírodě, jako kroku v určitých případech k získání náboženského přesvědčení. Tato cesta jest z těch, které se hodí, když jiné methody selhaly, zvláště pak těm, kteří mají náklonnost k atheismu, nebo těm, kteří nemají nijakých náboženských ideálů vůbec, nebo i těm, kteří je měli a ztratili. Může jim pomoci, aby po nové stezce našli znovu Boha. Slova Davida

Graysona svědčí, jak se domnívám, které jsou zkušeností veliké většiny lidí přítomných dob:

»Byl jsem botanikem padesátčtyři léta. Když jsem byl chlapcem, věřil jsem prostě v Boha. Modlil jsem se k němu a on se mi jevil — osobní — před mýma očima. Když jsem dorostl, usoudil jsem, že není Boha. Odstranil jsem ho z všehomíra. Věřil jsem jen tomu, co jsem viděl, slyšel, cítil. Hovořil jsem o přírodě a skutečnosti. A nyní — zdá se mi — že není ničeho než Bůh . . .«

Příroda se poznává putováním. A putovati jest starobylé slovo, znamenající kráčeti s dobrou vůlí.

Když jsem se před léty toulal jako tulák přes hory a doly k moři, setkával jsem se s různými lidmi. Nejraději jsem měl tuláky, pastevce z horských pastvin, sedláky ze samot, dřevaře. U nich jsem se naučil, že tito lidé, kteří jsou tak blízcí přírodě, měli to štěstí, že se jim poštěstilo lepší poznání Boha, než myslitelé zahloubaní do svých knih. Příroda učí a učí mnoho, leč nutno myslet. A to často bolí. Proto málo kdo dívá se na přírodu s otevřeným srdcem a mozkem, ani nevidí na příklad v lese jen druhy botanických rodů a na pasece možnost pořízení bohatého herbáře.

Celek, složený z nepatrných částeček, dává plastiku a hloubku čtvrtého rozměru.

Tomáš G. Masaryk praví o tom tak krásně:

Bez vědomí transcendenta a věčnosti byli bychom tvorové chudí a slepí přízemní vyznávači hmoty. Ovšem, že i můj Bůh je víra, ale přesvědčená vnitřní i vnější zkušeností, srdcem cítěná a rozumem pochopená. Proto se také nepříčí vědeckému poznání. Modlím se Otče náš, neboť pociťuji takřka hmata-

telně, že ten Otec tu je, že mne slyší a vyslýchá. Jak bych mohl já, reální člověk, myslit a mluvit slova do hluché prázdnoty, kdyby v tomto osobním doteku nebylo zřetelného ohlasu v mém nitru. Člověk si jej zvláště uvědomuje, jako uklidnění a důvěru, když je zle, za nemoci, v neštěstí, v opuštěnosti. Taková jsou moje dogmata.

Upadá nám naše inteligence a stejně lidé prostí do indiferentismu, a ten považuji pro náboženskou a zvláště pro mravní citlivost za nejzhoubnější. Zde je třeba nasadit náboženské páky, činně, skutky. Nábožensky přesvědčuje toliko praktický idealism.
Ano, boj proti mlokům, polointeligentům, které popsal K. Čapek ve svém románě »Válka mloků«. A tito mloci hrozí stále. Nebezpečně ohrožují lidskou kulturu. Kulturní člověk má jako nejdražší statek dar samostatného myšlení. Jakmile si bez odporu a trpně dal vnutit cizí myšlenky, není to člověk, nýbrž robot, část bezejmenného davu. Toho davu, jemuž stačilo říci heslo, aby ničil bezhlavě to, co celá pokolení předků pracně vybudovala.

Dnes v boji o politické a mravní doktriny učení dialektického materialismu a křesťanství stavěném na evangeliu Krista, jest také velmi mnoho mloků a krys, skákajících dle píšťců z Hammeln. Takový mlok, polointeligent ze žumpy katedrových blbečků, ohrožuje své okolí a kalí vodu, i když druzí studni vyzdívají a snaží se, aby v ní byla zdravá a čistá voda. Mlok nenávidí vše kolem sebe. Nenávidí prostý lid, nad který se vyvyšuje a nenávidí skutečné vzdělance, protože cítí před nimi svoji méněcenost.
Mlok neplní slova »Miluj svého bližního, jako sebe

samého« ... tak přicházíme k lásce, velké lásce, schopné sebeobětování.
Mám zde před sebou knihu od T. G. Masaryka: Ideály humanitní, knihu dnes více aktuální, než roku když vyšla (r. 1901). T. G. M. zde píše:
»Láska není citlivůstkářstvím. Jsme příliš sentimentální a sentimentalism jest egoism. Rádi se mazlíme i s dětmi i s dorostlými, ale nemáme potuchy o té uvědomělé lásce, o které Neruda mluvil. Taková uvědomělá láska musí povědět něco, co na prvé poslechnutí snad zarazí. Miluj sebe. Ale to nic divného. Kristus také řekl: Miluj bližního svého, jako sebe samého. Než lidé nedovedou milovat sebe. Chytrácství a vypočítavost není ještě sebeláskou. Miluj sebe a starej se o sebe. Nechtěj stále oblažovat, jen dělej svou povinnost. Veliké zlo je, že žijeme v myšlence, co řekne o mně soused. Ale o to neběží, mít svůj úsudek svou individualitu. Odhodlejme se být svými. Nežijme na cizí účet na cizí svědomí. Mravnost jest založena na citu. Ale není každý cit pravý, pěkný, a protože mravnost na citu je založena, neodporuje proto rozumu. Hledejme vzdělání, právě proto, že cit je slepý, musíme citu svítit rozumem. Vzdělání hledejme praktické, ale také všeobecné a filosofické. Dnes zejména je také třeba vzdělání historického, politického. Nedělejme rozdílu mezi politikou a mravností. Chceme-li vzdělání, buďme pozorni, učme se myslit, ale nebuďme všetečni. Být moudrý, o to běží. Mnohovědnost nás nespasí. Pokud je to možno, všechny své síly musíme pěstovat souladně. Nejen ducha, nýbrž i tělo. Pokud možno vzdělání harmonické. Musíme věřit v pokrok, že se život jednotlivce a celku lepší a že bude pořád lépe. Kdo

věří v pokrok, nebude netrpělivý. Pokračovat znamená špatné překonávat. Špatné překonávat dobrým — to není tak těžké, ale těžko je, překonávat dobré lepším. Člověk od přírody jest slabý, ale není z gruntu zlý. Proto součinností všech můžeme pokračovat. Láska pravá spočívá na naději. V naději na život věčný. Taková láska je teprve láskou, protože věčné věčnému nemůže býti lhostejno. Věčnost — věčnost nenastává teprve po smrti, věčnost jest již teď, v tomto, v každém okamžiku. A proto neodkládat ničeho pro nějakou věčnost vzdálenou.

Když píši tyto řádky, vzpomínám si na báseň R. Kiplinga: Chladné železo, která úchvatným způsobem líčí vzpouru barona proti dobru a končí slovy: ... chladné železo, železo z Kalvarie všeho světa je Pán.

Ano, lidé křižovali své dobro nesčíslněkráte, ale vždy se k němu vrací a hledají v něm útěchu.

Evangelium pro lidi neztratilo svůj niterný obsah a svou sílu.

A dnes je nám ho potřeba více než kdy jindy.

Dnes nepotřebujeme hákové, šípové a podobné zvrácené kříže, potřebujeme však onen prostý křížek, kterým nás matka žehnala na čelo, když jsme odcházeli do světa a tento křížek byl pln její dobré lásky.

V Slávkově deníku jsem četl tyto řádky:

... mluvíme-li v oddíle o Indiánech a jiných primitivních národech a kmenech, padne také často otázka, jaké jest vlastně jejich náboženství a jak se máme na ně, jako křesťané dívati.

Bylo to před léty v našem oddílovém srubu na Šumavě. Ten večer nesvítil měsíc a mimo to již odpoledne, když jsme se vraceli s hřebenů, začal foukat od jihu teplý vítr, sníh zvlhnul a lepil, takže jsme taktak sjeli na lyžích domů.

Seděli jsme po večeři kolem stolu. Mirek vybral z torny knihu a četl o kulturním životě Indiánů. Podrobně tam také bylo uvedeno jejich náboženství, jak je shrnují jednotliví náčelníci indiánských kmenů. Poznamenal jsem si tehdá část textu, který předčítal nám Mirek: ... Winnemucca nepřestával kázati svému lidu: »Milovati mír a stále usilovati o to, aby byl udržen; vždy býti laskavým jeden k druhému, vždycky říkati pravdu a nikdy si nepřisvojovati, co patří druhému. Jednati se starými lidmi s něžností a ohledy; starati se a pomáhati těm, kteří pomoci potřebují; v rodině být pln lásky a projevovati pravou úctu k ženám, zvláště matkám ...« Winnemucca byl náčelník kmene Piutů kolem roku 1800.

Velmi nás to zajímalo, neboť jsme v těch jejich »desaterech« nalézali mnoho ušlechtilých prvků a myšlenek, které jako by byly vzaty z evangelia. O lásce k bližnímu, o nesmrtelné duši ...

A tak vznikla debata, jaké jest to vlastně náboženství a jaký jest rozdíl mezi ním a mezi křesťanstvím. Amundsen, který se již tenkrát chystal na studie do Říma, vedl debatu. Petrolej v mém lampáši již docházel, když jsme se dohodli na tom, že jsou opravdu mnohé styčné body, které nalezneme, mezi křesťanstvím a náboženstvím přirozeným. To ovšem neznamená, že křesťanství jest také jedním z těchto náboženství.

Každé přirozené náboženství jest to, které plyne z lidské přirozenosti. Záleží v poznání odvislosti člověka na Bohu, a v úctě, kterou mu proto člověk

vzdává, jako původci a cíli. To jest základem všech náboženství přirozených.
A toto náboženství, které bylo ve svých základech u mnohých národů velmi porušeno, zachovali si právě Indiáni poměrně v obdivuhodné čistotě.
Někteří chlapci navrhovali, abychom tedy v našem kmeni zavedli toto krásné náboženství Indiánů. Byli bychom prý aspoň něco »Extra«. To by byl nerozum, pravil Amundsen, neboť nemůžeme zůstávati u tohoto náboženství, když víme, že Bůh sám postupem dob čím dál, tím více lidstvu zjevoval a tím určil, jakým způsobem má býti uctíván. Můžeme si ovšem často vzíti příklad z těch, kteří tato náboženství vyznávají. Vzpomínám jak Baden-Powell v POUTI ZA ÚSPĚCHEM vypráví o svém setkání s mladým Mohamedánem, který, ať byl kdekoli, nikdy se za své náboženství nestyděl a jakmile byl čas k jejich modlitbě, rozbalil svůj kobereček, klekl naň a obrácen tváří k Mekce vzýval Allaha. Ostatně vše, co je v náboženství přirozeném a vše, co je dobré a ušlechtilé v kterémkoli jiném náboženství, to vše nalezneme v plné míře v Evangeliu.
Sejdeme-li se tedy na svých cestách, či na jamboréé s mohamedány, hindy a nevím s kým ještě, máme jejich náboženské projevy respektovati, neboť címe v nich právě to, co v plnosti se uskutečňuje jedině v křesťanství.
Těmito Slávkovými slovy končil bych tento dopis psaný všem, kteří pokládají náboženství za »přežitek« a věc nesouladnou s tempem dnešního života a poznatky vědeckými.

Tvůj

Grizzly.

XIII.

Drazí chlapci,

před odjezdem na tábor vyřizuji Vám vzkaz Bílého orla:
Pozoruj vpředu, střež a uvědomuj o pozorování kamarády vpravo, vlevo a hlas vše dozadu.
To je kompasová růžice skauta-rowera.
Na shledanou v údolí Velikých smrků na Oslavě.

Váš

Grizzly.

Josef Kašpar

Mirko Vosátka

ROWERSKÉ DOPISY

Vydalo nakladatelství Kropáč a Kucharský v Praze.
Majitel Otto Kucharský
Obálku a kresby navrhl autor. Vytiskla knihtiskárna Ant. Strojila v Praze XIII. Vydání I. - 1946. Náklad 5.000 výtisků.
Cena Kčs 30·-

Poznámka autorova.

Tyto dopisy, které vydávám na výslovné přání mnoha starších skautů, mají sloužit jednak jako počáteční podklad pro vedení rowerské družiny, jednak jako thema k debatě. Rowering jest na celém světě v přerodu. Vyčkat až jak to dopadne jest statický názor a ten dnes musíme nahradit názorem evolučním. Myšlenky roweringu zůstanou, změní se snad jen způsob jejich provádění. Jak by to bylo nejlépe, je demokratickou záležitostí celé veřejnosti dorůstající mládeže. Proto vydávám tyto dopisy, aby každý, kdo má o to zájem podal své poznatky, názory, myšlenky. Zavázal jsem se ústředí Výchovy Junáka, že druhé vydání znovu upravím. Ano rád, budu-li jej moci obohatit o zkušenosti, rady a myšlenky těch, kdo chtějí vybudovat rowering. Musíme si sami vybudovat stavbu, která by byla naše a nejlépe vyhovovala našim povahovým rysům a národním zájmům. Prosím proto čtenáře, aby napsal stručně, jak jest spokojen s obsahem těchto dopisů a co myslí, že by se mělo v roweringu udělat, přidat, upravit, změnit. Je nás starých rowerů mnoho roztroušených ve všech koutech republiky. Každou podnětnou zprávu zařadím do nového vydání a jméno autora uvedu v seznamu spolupracovníků.

Kdo máte zájem o československý rowering pište! Svou zprávu pošlete, prosím, na adresu:

Kropáč & Kucharský; k rukám Mirko Vosátky, Praha II, Spálená ul. 25.

KNIHY DO PŘÍRODY

Zejbrlík, Jedlička

PRVNÍ ATLAS HUB

jedlých a jim podobných jedovatých. Bezpečný průvodce a rádce na výpravách za houbami našich lesů. 4 vydání. S padesáti barevnými obrazy, kapesní rozměr, 200 stran. Váz. Kčs 60·—.

Zejbrlík, Jedlička

DRUHÝ ATLAS HUB

jedlých a jim podobných jedovatých. S osmdesátipěti barevnými obrazy, kapesní rozměr, 240 stran. Váz. Kčs 60·—.

Jedlička, Zejbrlík

LÉČIVÉ ROSTLINY

čtvrté vydání v tisku.

Jedlička, Zejbrlík, Marie Janků - Sandtnerová

LESNÍ PLODY

jejich sběr a zužitkování. Se čtyřiceti barevnými obrazy, kapesní rozměr, 208 stran. Váz. Kčs 30·—.

B. Starý, O. Zejbrlík

NAŠI MOTÝLI

103 barevné tabule s popisem motýlů, jejich housenek a návodem na zakládání a udržování sbírek. 2 vydání v tisku.

Mirko Vosátka

SKAUTŮV ROK V PŘÍRODĚ I V KLUBOVNĚ

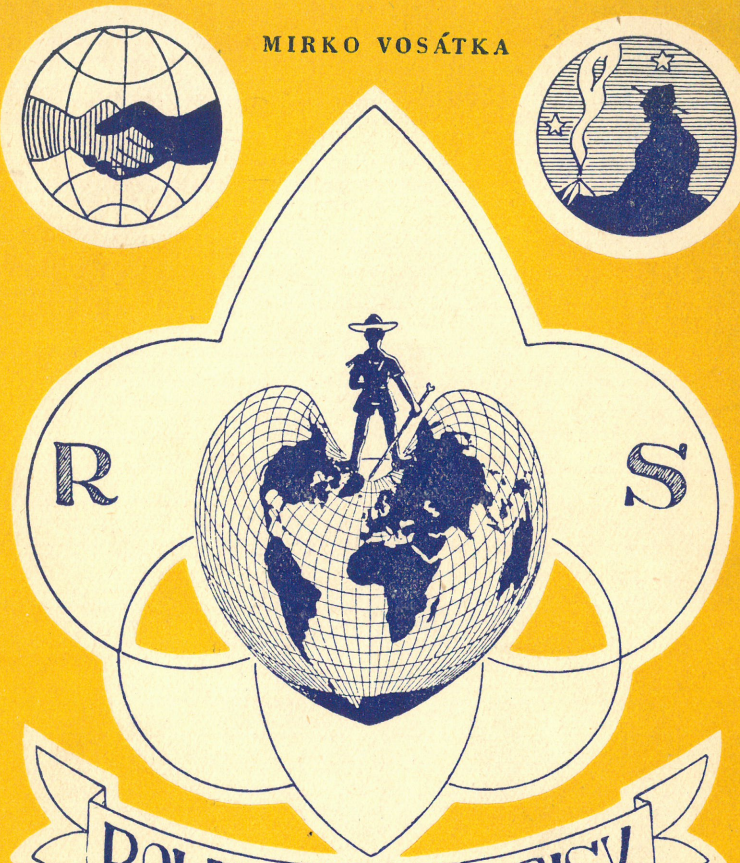
Poutavá kniha činného junáctví - skautský vševěd v kostce. 232 stran, množství obrázků, Kčs 57·50

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ A KUCHARSKÝ
PRAHA II., SPÁLENÁ UL. 25

Na skladě u všech knihkupců.

MIRKO VOSÁTKA ROWERSKÉ DOPISY

MIRKO VOSÁTKA

KROPÁČ A KUCHARSKÝ - PRAHA